

# Sanglaudos politikos parama jaunimo užimtumui

ES ėmėsi darbo, tačiau norint užtikrinti ilgalaikį jaunimo užimtumą reikia daugiau pastangų



# Turinys

## Dalis

### 01–19 | **Pagrindiniai aspektai** 01

01–06 | Kodėl ši sritis svarbi

07–19 | Ką nustatėme ir rekomenduojame

### 20–95 | **Mūsų pastabos išsamiau** 02

**20–51 | Komisija rėmė valstybes nares pasitelkdama ES masto strategijas ir finansavimą, tačiau ji vykdo tik ribotą ilgalaikio poveikio stebėseną**

20–25 | Komisija pasinaudojo politikos ir teisėkūros priemonėmis, kad valstybėms narėms padėtų spręsti jaunimo nedarbo problemą

26–46 | Iš įvairių ES finansavimo šaltinių buvo remiamos valstybių narių pastangos integruoti jaunimą į darbo rinką

47–51 | Komisijai trūksta informacijos apie ilgalaikį ES finansuojamų paramos jaunimo užimtumui priemonių poveikį

**52–95 | ES finansuojamomis priemonėmis buvo remiamas jaunimo įdarbinimas, tačiau nepakankamai dėmesio skirta tvariems rezultatams ir pažeidžiamoms grupėms pasiekti**

52–56 | Įvairiomis ES finansuojamomis priemonėmis buvo remiamas jaunimo užimtumas

57–81 | Vien įdarbinimo paskatų nepakanka, kad būtų galima veiksmingai spręsti jaunimo nedarbo problemą

82–86 | Konsultavimu darbo klausimais ir parama profesiniam mokymui sudaromos palankesnės sąlygos jaunimo integracijai į darbo rinką

87–95 | Neaktyvus jaunimas vis dar sunkiai pasiekiamas

## **Priedai**

**I priedas. Apie auditą**

**II priedas. Audituotos priemonės trijose atrinktose valstybėse narėse**

**III priedas. (15–29 metų amžiaus) neaktyvūs ir bedarbiai jaunuoliai,  
2014 ir 2024 m., ES ir 27 valstybės narės**

## **Santrumpos**

## **Žodynėlis**

## **Komisijos atsakymai**

## **Chronologija**

## **Audito grupė**

# 01

## Pagrindiniai aspektai

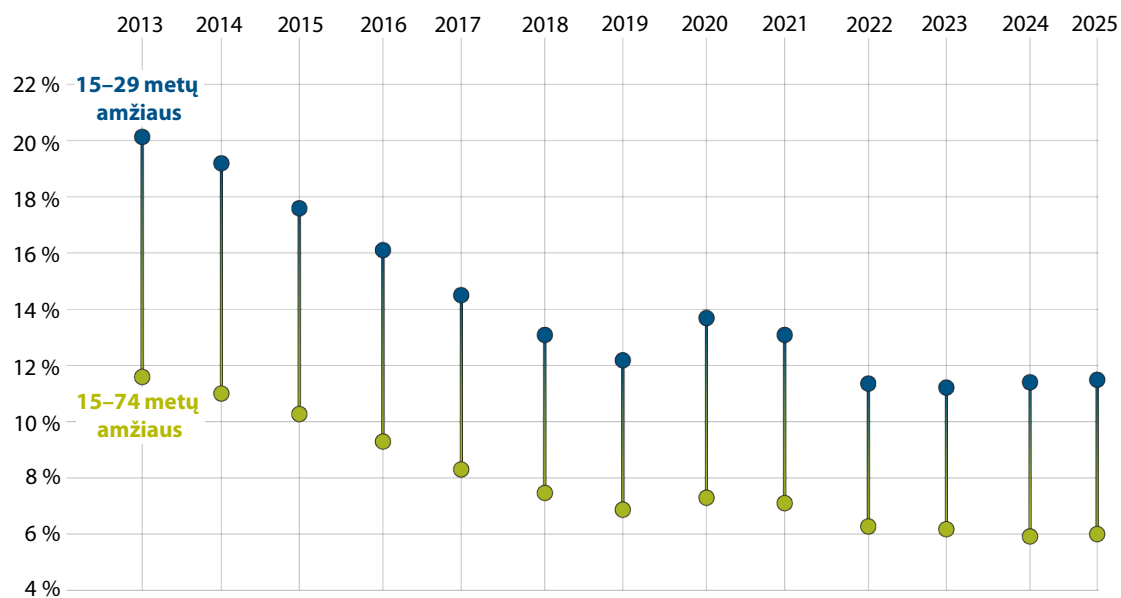
### Kodėl ši sritis svarbi

- 01** Jaunimo tvaraus užimtumo užtikrinimas pastarąjį dešimtmetį daugelyje ES valstybių narių buvo vienas didžiausių užimtumo iššūkių. Už užimtumą visų pirma atsakingos valstybės narės: nuo 2014 m. valstybių narių išlaidos visoms amžiaus grupėms skirtoms darbo rinkos politikos priemonėms vidutiniškai sudarė apie 60 milijardų eurų, išskyrus 2020 ir 2021 m. pasiektus aukščiausius pandeminius lygius, kai jos siekė apie 80 milijardų eurų<sup>1</sup>. ES remia ir prireikus papildo valstybių narių veiksmus šioje srityje.
- 02** Nuo 2014 m. apie 25 milijardai eurų sanglaudos politikos lėšų buvo konkrečiai skirta jaunimo nedarbo ir neaktyvumo prevencijai ir kovai su jais, visų pirma pasitelkiant Europos socialinį fondą (ESF), Jaunimo užimtumo iniciatyvą (JUI) bei Sanglaudai ir Europos teritorijoms skirtą ekonomikos gaivinimo pagalbos iniciatyvą (REACT-EU), papildant 2014–2020 m. laikotarpio lėšas, taip pat „Europos socialinį fondą +“ (ESF+) ir Teisingos pertvarkos fondą (TPF) 2021–2027 m. laikotarpiu.
- 03** 15–29 metų amžiaus jaunuolių nedarbo lygis ES sumažėjo nuo 20 % 2013 m. iki mažiau nei 12 % per pastaruosius kelerius metus. Nepaisant šio pagerėjimo, nuo 2013 m. jis nuolat 5–8 procentiniais punktais viršijo bendrą visos darbo jėgos (15–74 metų amžiaus asmenų) nedarbo lygį (**1 diagrama**). 2025 m. ES darbo neturėjo 4,7 milijono jaunuolių, t. y. 11,6 % 15–29 m. darbo jėgos.

---

<sup>1</sup> Eurostatas, *LMP expenditure by type of action*, visos DRP priemonės.

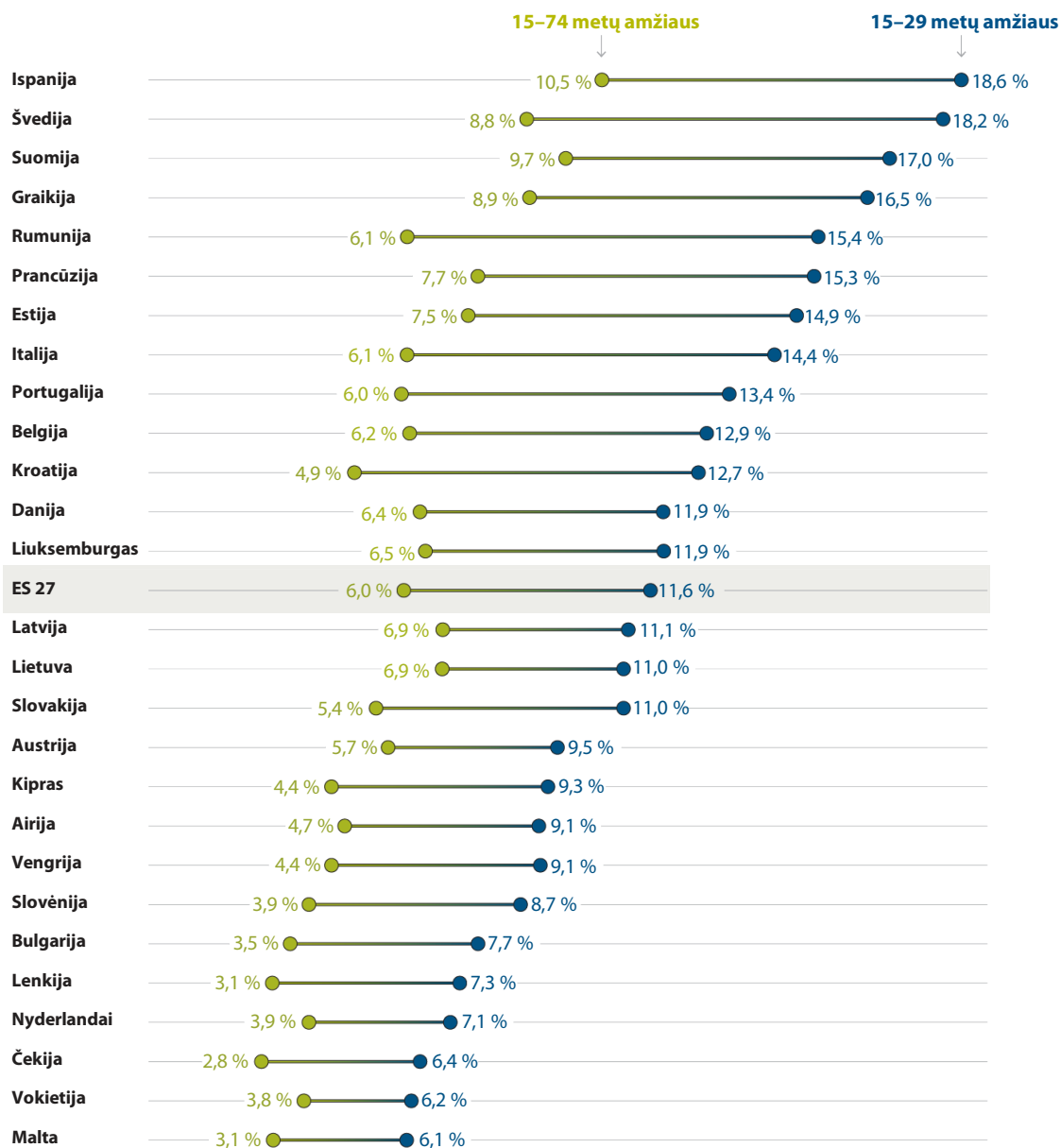
## 1 diagrama | Jaunimo nedarbas ES, palyginti su bendru nedarbu 2013–2025 m. (metiniai duomenys)



Šaltinis: Audito Rūmai, remiantis Eurostato duomenimis, gautais 2026 m. kovo 25 d.

- 04** Nepaisant to, kad jaunimo nedarbo lygis apskritai nuolat mažėja, daugelyje valstybių narių jis tebėra aukštas. Jis yra aukščiausias Ispanijoje (18,6 %) ir Švedijoje (18,2 %). Mažiausi rodikliai nustatyti Maltoje (6,1 %) ir Vokietijoje (6,2 %) (*2 diagrama*).

## 2 diagrama | Nedarbo lygis (jaunimo ir visos darbo jėgos), 2025 m.



Šaltinis: Audito Rūmai, remiantis Eurostato duomenimis, gautais 2026 m. kovo 25 d.

**05** Mūsų audito tikslas buvo patikrinti, kaip ES prisidėjo remdama tvarią jaunimo integraciją į darbo rinką. Todėl vertinome, kaip ES politika ir finansavimu prisidėta prie valstybių narių pastangų 2014–2020 m. ir 2021–2027 m. programavimo laikotarpiais. Atsižvelgdami į tai, vertinome:

- o kaip Komisija padėjo valstybėms narėms gerinti jaunimo padėtį darbo rinkoje ir kaip ji stebėjo rezultatus;
- o ar ES finansuojamomis priemonėmis buvo sudarytos palankesnės sąlygos tvariai integruoti jaunimą į darbo rinką, įskaitant pažeidžiamiausias grupes.

- 06** Savo ataskaitoje siekiame pateikti įžvalgų ir rekomendacijas, kurios galėtų padėti planuoti ir įgyvendinti jaunimo užimtumui skirtas paramos priemones po 2027 m. Išsamesnė bendroji informacija ir duomenys apie audito apimtį ir metodą pateikti *I priede*.

## Ką nustatėme ir rekomenduojame

- 07** Komisija tinkamai pasinaudojo turimomis priemonėmis, kad paremtų valstybių narių pastangas 2013–2024 m. spręsti jaunimo nedarbo problemą. Tačiau mūsų valstybėse narėse tikrintoms įdarbinimo paskatoms trūko pakankamo dėmesio ilgalaikiai jaunimo integracijai į darbo rinką, o pastangomis dar nepavyko tinkamai pasiekti pažeidžiamiausių asmenų, visų pirma tų, kurie yra neaktyvūs.
- 08** Komisija parengė strateginę sistemą, skirtą padėti valstybėms narėms kovoti su jaunimo nedarbu įgyvendinant Jaunimo garantijų iniciatyvą ir Europos semestrą (20–25 dalys) kartu su atitinkamu ES finansavimu (26–46 dalys). 2014–2020 m. programavimo laikotarpiu ESF ir JUI specialios veiksmų programos valstybėms narėms padėjo parengti ir įgyvendinti strateginius metodus, skirtus jaunimo nedarbo problemoms spręsti, nustatant konkrečias remtinas priemones ir skiriant konkretų finansavimą (26–35 dalys).
- 09** Papildomas finansavimas, nuo 2020 m. skiriamas pagal REACT-EU, prisidėjo prie valstybių narių pastangų kovoti su jaunimo nedarbu, kuris COVID-19 pandemijos metu padidėjo. Ši parama apėmė trumpalaikes priemones, kuriomis buvo siekiama išlaikyti asmenis darbo vietoje (37–40 dalys). 2021–2027 m. programavimo laikotarpiu ES toliau rėmė jaunimo užimtumo priemones, šį kartą pasitelkdama ESF+ ir TPF. Tačiau pirmaisiais metais ESF+ įgyvendinimas vyko vangiai. Nors projektų atranka valstybėse narėse gerokai paspartėjo, išlieka rizika, kad dėl padidėjusio spaudimo panaudoti lėšas programavimo laikotarpio pabaigoje jos gali būti naudojamos ne taip veiksmingai (41–46 dalys).
- 10** Komisija turi mažai informacijos apie ilgalaikius ES finansinės paramos jaunimo užimtumui rezultatus. Būsimoose politikos vertinimuose į šį aspektą gali būti atsižvelgiama, tačiau neaišku, ar ir kada tai bus daroma. Į Komisijos pasiūlymą dėl laikotarpio po 2027 m. veiklos rezultatų peržiūros sistemos įtrauktas rezultatų rodiklis, skirtas konkrečiai jaunimo užimtumo paramai. Tačiau tai neapima ilgalaikės perspektyvos. Ilgesnio nei šešių mėnesių laikotarpio rezultatų rodikliai nustatyti Jaunimo garantijų iniciatyvos įgyvendinimo stebėsenos sistemoje, tačiau ji neapima ESF+ sistemos ir į ją įtrauktos tik kai kurios, bet ne visos ESF+ jaunimo užimtumo priemonės (47–51 dalys).

- 11** Valstybės narės rengia ir įgyvendina priemones jaunimo nedarbui mažinti, kurios gali būti įvairių formų, pavyzdžiui, įdarbinimo paskatos, darbo vietų išsaugojimo priemonės ir kita aktyvi darbo rinkos politika. Komisija neatliko išsamios analizės, kad būtų galima palyginti įvairių rūšių paramos poveikį, ypatingą dėmesį skiriant jaunimo užimtumui (52–56 dalys).



### 1 rekomendacija

#### Stiprinti sanglaudos politikos finansavimo, kuriuo remiamas jaunimo užimtumas, stebėseną ir vertinimą

Komisija turėtų:

- a) pasinaudoti pažangos rodikliais, nustatytais pagal Jaunimo garantijų iniciatyvos rodiklių sistemą, siekiant gauti įžvalgų apie sanglaudos politikos priemonių, kuriomis remiamas jaunimo užimtumas, vidutinės trukmės ir ilgalaikius rezultatus;
- b) atliekant ESF+ *ex post* vertinimą įvertinti, koku mastu priemonės, kuriomis remiamas jaunimo užimtumas, turi ilgalaikį poveikį, įskaitant analizę, kurioje lyginamas įvairių rūšių paramos poveikis ir, remiantis šiuo vertinimu, valstybėms narėms padėti tobulinti susijusias priemones.

**Tikslinė įgyvendinimo data: a) 2027 m. pabaiga, b) 2031 m. pabaiga**

- 12** Kartu su darbo vietų išsaugojimo priemonėmis visuotinės įdarbinimo subsidijos gali būti greitas atsakas į nuosmukius, pavyzdžiui, COVID-19 pandemiją, kai prioritetas yra remti darbo jėgos paklausą ir išvengti didesnių trumpalaikių pablogėjimų. Ilgainiui įdarbinimo paskatos gali būti sėkmingesnės užtikrinant ilgalaikį užimtumą, jei:
- o jomis atsižvelgiama į darbo rinkos poreikius;
  - o jos derinamos su mokymu darbo vietoje, gerinant jaunuolių įsidarbinimo galimybes ir padedant spręsti įgūdžių trūkumo problemą;
  - o jos turi tinkamas apsaugos priemones siekiant užtikrinti, kad naujai sukurtos darbo vietos išliktų ir po to, kai ES parama nebeskiriama (60–63 dalys).

- 13** Už šiame audite nagrinėjamų paskatų nustatymą atsakingos nacionalinės institucijos turėjo priemonių įvertinti padėtį darbo rinkoje ir poreikius, tačiau jos jų nenaudojo tikslingai teikti paramą, siūlydamos paskatas daugelyje sektorių be jokios išimties. Sektoriuose, kuriuose labai trūksta įgūdžių ir kuriuose yra kandidatų, tačiau jiems gali trūkti patirties arba jiems gali reikėti kelti kvalifikaciją, įdarbinimo paskatos yra veiksmingesnės, jei jos apima tvirtą mokymo komponentą. Mūsų tikrintos įdarbinimo paskatos nepriklausė nuo mokymo darbo vietoje, kuris galėtų padėti ugdyti atitinkamus įgūdžius (64–67 dalys).
- 14** Ispanija ir Italija įgyvendino mechanizmus, kuriais skatinamas darbo vietų kūrimas ir užimtumas pasibaigus subsidijuojamam laikotarpiui (t. y. kai buvo galima gauti finansavimą), be kita ko, sudarant privalomas nuolatinės sutartis arba nustatant minimalius darbo vietos išsaugojimo laikotarpius. Ne visi darbuotojai liko dirbti. Pavyzdžiui, atsistatydino ketvirtadalis visų jaunuolių, kurie pasinaudojo subsidijuojamomis sutartimis pagal priemonę, kurią auditavome Italijoje, kaip ir darbuotojai pagal dvi iš dešimties sutarčių, kurias atrinkome kitai priemonei Ispanijoje. Šios dvi valstybės narės neturėjo veiksmingų priemonių, pavyzdžiui, pasitraukimo pokalbių, kad įvertintų pagrindines sutarčių nutraukimo prieš terminą priežastis, kurios būtų galėjusios pabrėžti ypatumus, palyginti su bendra darbo rinkos tendencija (68–71 dalys).
- 15** Mūsų audituotose veiksmų programose nebuvo aiškiai apibrėžta, kada galima laikyti, kad jaunuolis sėkmingai integravosi į darbo rinką. Dėl to kyla rizika, kad skiriant ir naudojant ES lėšas, kuriomis remiamas jaunimo užimtumas, gali trūkti pakankamai konkrečių ir išmatuojamų tikslų, todėl sunkiau parengti veiksmingą paramą ir įvertinti rezultatus (72–74 dalys).
- 16** Jei įdarbinimo paskatos nebus tinkamai parengtos, viešosios lėšos gali būti naudojamos neefektyviai, ypač jei subsidijuojamos darbo vietos vis tiek būtų sukurtos arba išlaikytos. Tai vadinama savaimingumo efektu. Italijoje ir Ispanijoje vertintojai nurodė, kad reikia geriau apibrėžti tikslinę populiaciją, ir rekomendavo tinkamumo kriterijus pritaikyti tiems, kurie yra labiau pažeidžiami arba mažiau linkę rasti darbą be paskatos. Tačiau tai vis dar labai priklauso nuo to, kaip rengiami kvietimai dėl finansavimo (59, 75–81 dalys).
- 17** Be to, konsultavimas darbo klausimais ir parama profesiniam mokymui turėjo teigiamą poveikį dalyvių užimtumo perspektyvų gerinimui. Tai gali būti pirmas būtinas žingsnis siekiant nustatyti tinkamą darbo pasiūlymą arba kitaip padidinti asmenų įsidarbinimo galimybes (82–86 dalys).



## 2 rekomendacija

### Didinti ES finansuojamo jaunimo įdarbinimo paskatų veiksmingumą ir mažinti savaimingumo riziką

Komisija turėtų bendradarbiauti su valstybėmis narėmis, naudojančiomis ES finansuojamas įdarbinimo paskatas jaunimo užimtumui remti, siekdama pabrėžti, kad šių priemonių prioritetai ir tikslai turėtų būti aiškiai apibrėžti ir tikslingi ir jomis turėtų būti siekiama užtikrinti ilgalaikę jaunimo integraciją į darbo rinką ir sumažinti savaimingumo riziką.

Šis bendradarbiavimas galėtų apimti, pavyzdžiui, atitinkamos informacijos rinkimą, analizę ir platinimą kaip geriausią praktiką ir apimti šiuos aspektus:

- kaip įdarbinimo paskatos gali būti susietos su mokymu darbo vietoje, kuris ateityje padidintų jaunuolių įsidarbinimo galimybes ir sumažintų įgūdžių trūkumą;
- kaip įdarbinimo paskatos gali būti sutelktos į asmenis, kuriems sunkiau užsitikrinti darbo vietą, pavyzdžiui, taikant konkrečius tinkamumo kriterijus arba skirtingo lygio paramą;
- kokie mechanizmai gali būti įdiegti, siekiant paskatinti darbdavius didinti grynąjį užimtumą ir išlaikyti darbuotojus pasibaigus subsidijų skyrimui.

**Tikslinė įgyvendinimo data: 2027 m. pabaiga**

**18** Nedarbantis, nesimokantis ir mokymuose nedalyvaujantis jaunimas (NEET) yra ir bedarbiai, ir neaktyvūs asmenys (žr. [I priedo 1 langelį](#)). Neaktyvūs NEET paprastai susiduria su institucinėmis kliūtimis patekti į darbo rinką, o tai rodo, kad jų problemos neapsiriboja vien darbo rinkos politika. 2014–2020 m. ES sumažėjo NEET skaičius, taip pat absoliutus jaunų bedarbių ir neaktyvių NEET skaičius. Tačiau neaktyvių NEET skaičius sumažėjo daug mažiau nei NEET bedarbių skaičius (16 %, palyginti su 50 %). Kalbant apie tris mūsų audituotas valstybes nares, neaktyvių NEET skaičius faktiškai padidėjo Vokietijoje ir Ispanijoje. Apskritai NEET populiacijos sudėtis ES labai pasikeitė ir dabar ją daugiausia sudaro neaktyvus jaunimas, kurį, kaip paaiškėjo, sunkiau pasiekti ([87–91](#) dalys).

**19** Tai rodo, kad neaktyvūs jaunuoliai tebėra tikslinė grupė, kurią sunku pasiekti. Trijose audituotose valstybėse narėse vertintojai ir suinteresuotieji subjektai pabrėžė, kad būtina tinkama informavimo veikla, kad būtų galima bendradarbiauti su pažeidžiamiausiomis ir nepalankiausioje padėtyje esančiomis grupėmis. 2021–2027 m. sanglaudos teisės aktų sistemoje Komisija nustatė konkrečias nuostatas, pagal kurias reikalaujama, kad valstybės narės parengtų tikslingas jaunimo informavimo strategijas. Tačiau dar per anksti daryti išvadą, ar šios nuostatos davė apčiuopiamų rezultatų (92–95 dalys).



### 3 rekomendacija

#### Pagal sanglaudos politiką teikti tikslingesnę paramą neaktyviems jaunuoliams

Komisija turėtų:

- a) dabartiniu programavimo laikotarpiu labiau remti valstybių narių pastangas geriau nustatyti neaktyvius jaunuolius ir skatinti jų dalyvavimą ES finansuojamose priemonėse, taip palengvinant jų integraciją į darbo rinką;
- b) atliekant ESF+ *ex post* vertinimą ir remiantis valstybių narių atliktais vertinimais, įvertinti, ar informavimo veikla, kurią valstybės narės įgyvendino 2021–2027 m. programavimo laikotarpiu, buvo sėkminga;
- c) remdamasi šiuo vertinimu, rinkti, analizuoti ir skleisti geriausios praktikos pavyzdžius, kad padėtų valstybėms narėms tobulinti savo susijusias priemones.

**Tikslinė įgyvendinimo data: a) 2027 m. pabaiga, b) ir c) 2031 m.**

# Mūsų pastabos išsamiau

**Komisija rėmė valstybes nares pasitelkdama ES masto strategijas ir finansavimą, tačiau ji vykdo tik ribotą ilgalaikio poveikio stebėseną**

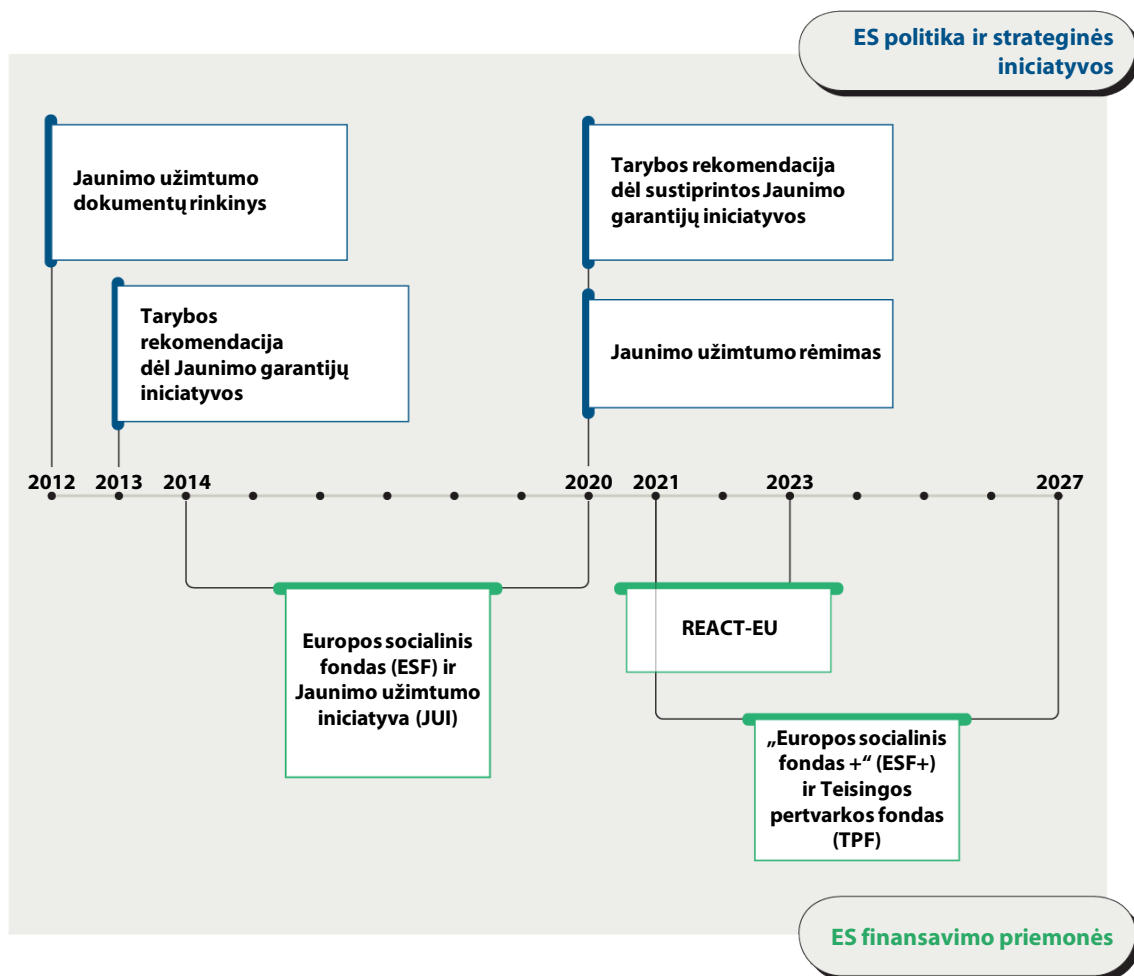
**Komisija pasinaudojo politikos ir teisėkūros priemonėmis, kad valstybėms narėms padėtų spręsti jaunimo nedarbo problemą**

- 20** Už užimtumą ir socialinę politiką visų pirma atsakingos valstybės narės. Komisijos funkcija Sutartyse<sup>2</sup> ir [Europos užimtumo strategijoje](#) nustatytoje srityje – siūlyti politikos prioritetus, teikti pritaikytas gaires ir užtikrinti koordinavimą užimtumo ir socialinės įtraukties srityse, įskaitant jaunimą. Europos semestro procese Komisija yra atsakinga už tai, kad būtų įtrauktos su jaunimo nedarbu susijusios problemos, ji apie tai turi pranešti šalių ataskaitose ir siūlyti konkrečiai šaliai skirtas rekomendacijas.
- 21** Peržiūrėjome Komisijos veiklą jaunimo nedarbo srityje nuo 2012 m., nuo tais metais pradėto įgyvendinti jaunimo užimtumo priemonių rinkinio iki 2013 m. specialios iniciatyvos (**Jaunimo garantijų iniciatyvos**) ir naujos finansavimo priemonės (**Jaunimo užimtumo iniciatyvos – JUI**) sukūrimo. [3 diagramoje](#) apžvelgiamos ES iniciatyvos ir finansavimo priemonės, skirtos jaunimo nedarbo problemai spręsti 2012–2024 m. Daugiau informacijos apie ES finansavimo priemonių naudojimą pateikiame [26–46](#) dalyse.

---

<sup>2</sup> [Europos Sąjungos sutarties](#) 3 straipsnio 3 dalis ir [Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo](#) 9 ir 145–161 straipsniai.

### 3 diagrama | ES kovos su jaunimo nedarbu iniciatyvos ir finansavimo priemonės, 2012–2024 m.



Šaltinis: Audito Rūmai.

- 22** Siekiant atsižvelgti į kintančius poreikius, parengtos įvairios ES politikos ir strateginės iniciatyvos. [Jaunimo garantijų iniciatyva](#), nustatyta 2013 m. Tarybos rekomendacija, padėjo formuoti jaunimo užimtumo politiką ES ir nacionaliniu lygmenimis. Siekdama sušvelninti neigiamą COVID-19 pandemijos poveikį jaunimui, 2020 m. Komisija priėmė Jaunimo užimtumo rėmimo dokumentų rinkinį<sup>3</sup>, į kurį įtrauktas pasiūlymas dėl [sustiprintos Jaunimo garantijų iniciatyvos \(1 langelis\)](#).

<sup>3</sup> COM(2020) 276.

## 1 langelis

### Jaunimo garantijų iniciatyva savo pradinės ir sustiprintos formos

**Jaunimo garantijų iniciatyva** buvo 2013 m. ES iniciatyva, kuria siekiama spręsti jaunimo nedarbo ir neaktyvumo problemas ir užtikrinti, kad per keturis mėnesius nuo darbo netekimo arba formaliojo mokymosi užbaigimo jaunesni nei 25 metų amžiaus jaunuoliai gautų vieną iš šių dalykų:

- geros kokybės darbo pasiūlymą;
- tęstinį mokymąsi;
- pameistrystę;
- stažuotę.

Pagrindinės ypatybės, be kita ko, buvo galimybių, kurios galėtų padėti užtikrinti ilgalaikę jaunimo integraciją į darbo rinką, skatinimas.

2020 m. **sustiprinta Jaunimo garantijų iniciatyva** yra atnaujinta pradinės iniciatyvos, kurią ji pakeitė, versija. Ji buvo pasiūlyta Komisijai toliau dedant pastangas kovoje su jaunimo nedarbu, visų pirma su iššūkiais, atsirandančiais dėl COVID-19 pandemijos ir kintančių ekonominių sąlygų. Ja buvo siekiama teikti visapusiškesnę ir lengviau pritaikomą paramą, suteikiant jaunimui galimybių, atitinkančių dabartinius ir būsimus darbo rinkos poreikius. Ja išplėsta Jaunimo garantijų iniciatyva, ją taikant 15–29 m. amžiaus asmenims, ir siekiama labiau įtraukti pažeidžiamus jaunuolius.

**23** Nuo 2014 m. valstybės narės Jaunimo garantijų iniciatyvą įgyvendino remdamosi nacionaliniais **Jaunimo garantijų iniciatyvos įgyvendinimo planais**. Planuose nustatytos priemonės, kurių reikia jaunimo užimtumo reformoms įgyvendinti, ir išsamiai aprašyta, kaip bus finansuojama susijusi veikla. Taip buvo užtikrintas labiau struktūrizuotas požiūris kovoje su jaunimo nedarbu. Todėl dauguma valstybinių užimtumo tarnybų pagerino ir išplėtė jaunimui skirtas paslaugas ir prisiėmė daugiau atsakomybės už Jaunimo garantijų iniciatyvos valdymą, koordinavimą ir tiesioginį paslaugų teikimą<sup>4</sup>. Be to, valstybių narių buvo paprašyta paskirti nacionalinius Jaunimo garantijų iniciatyvos koordinatorius.

<sup>4</sup> Žr. *European Network of Public Employment Services, 2021 PES Capacity Questionnaire Part II: Monitoring of PES support of the reinforced Youth Guarantee.*

- 24** Komisija nuolat naudojami Europos semestro procesu, kad pabrėžtų, jog valstybės narės, visų pirma tos, kuriose yra aukštas jaunimo nedarbo lygis, turi sutelkti dėmesį į jaunimą ir jį investuoti. Daugelyje Europos semestru parengtų šalių ataskaitų pripažįstama, kad jaunimas vis dar susiduria su dideliais iššūkiais darbo rinkoje. Tai matyti iš 2025 m. [Ispanijos](#) ir [Italijos](#) ataskaitų, nepaisant didelės pažangos, kurią abi valstybės narės padarė daugumos jaunimo užimtumo rodiklių srityje. Padėtis [Vokietijoje](#) yra geresnė: jaunimo nedarbo lygis ir nesimokančio, nedirbančio ir mokymuose nedalyvaujančio (NEET) jaunimo dalis nesiekia ES vidurkio.
- 25** Vykdydama savo paramos ir įgalinimo funkcijas, Komisija nustatė bendrą strateginę ES užimtumo ir socialinės politikos kryptį ir padėjo atkreipti dėmesį į jaunimo nedarbą per metinį Europos semestro procesą, valstybes nares skatindama daugiausia dėmesio skirti kovai su juo.

## Iš įvairių ES finansavimo šaltinių buvo remiamos valstybių narių pastangos integruoti jaunimą į darbo rinką

- 26** Sutartyse nustatytas finansavimas, skirtas darbuotojų užimtumo galimybėms gerinti, o jo administravimas patikėtas Komisijai<sup>5</sup>. Valstybės narės yra atsakingos už ES sanglaudos politikos lėšų panaudojimo planavimą. Komisija, kuriai tenka galutinė atsakomybė už patikimą ES biudžeto naudojimą, turėtų tinkamai prižiūrėti šį procesą, kad būtų užtikrintas veiksmingas ir efektyvus lėšų panaudojimas.
- 27** Tikrinome paramą, kuri pagal sanglaudos politiką buvo skirta tvariai jaunimo integracijai į darbo rinką. Išanalizavome įvairias ES finansavimo priemones pagal sanglaudos politiką ir kelias atrinktas programas, kad galėtume padaryti išvadas dėl Komisijos paramos valstybių narių pastangoms integruoti jaunimą į darbo rinką.
- 28** Nustatėme, kad įvairiais sanglaudos politikos fondais prisidėta prie valstybių narių priemonių sprendžiant jaunimo nedarbo problemą. 2014–2020 m. pagrindinės priemonės buvo **Europos socialinis fondas (ESF)**<sup>6</sup>, o 20 valstybių narių, kuriose jaunimo nedarbo lygis viršijo 25 %, – **Jaunimo užimtumo iniciatyva (JUI)**<sup>7</sup>. JUI papildė ESF paramą, o taikant nacionalines priemones daugiausia dėmesio buvo skiriama jaunimo nedarbui ir jomis buvo remiami tik tie jaunuoliai, kurie buvo priskirti NEET.

---

<sup>5</sup> Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 162–164 straipsniai.

<sup>6</sup> Reglamentas (ES) 1304/2013.

<sup>7</sup> Ten pat. skyrius, 16 straipsnis.

- 29** 2021–2023 m. valstybės narės išteklius, kuriuos naudojo siekdamos padėti jaunimui, galėjo papildyti papildomu ES finansavimu pagal **Sanglaudai ir Europos teritorijoms skirtą ekonomikos gaivinimo pagalbos iniciatyvą (REACT-EU)**<sup>8</sup>.
- 30** Be to, pagal 2021–2027 m. „**Europos socialinio fondo +**“ (ESF+) nuostatas buvo reikalaujama, kad valstybės narės skirtų tinkamą savo išteklių sumą tikslinėms priemonėms ir struktūrinėms reformoms, kuriomis **remiamas jaunimo užimtumas** (visų pirma įgyvendinant Jaunimo garantijų iniciatyvos programas)<sup>9</sup>.
- 31** Valstybėms narėms paliekama veiksmų laisvė paskirstant sanglaudos politikos išteklius konkrečioms priemonėms pagal prioritetus ir tikslus, įskaitant priemones, kuriomis sprendžiama jaunimo nedarbo problema. Atsižvelgiant į ESF+ minimalaus paramos telkimo pagal temas reikalavimą (**41** dalis), su jaunimu susijusioms priemonėms skirtas finansavimas visų pirma atspindi nacionalinės ar subnacionalinės politikos sprendimus, taip pat darbo rinkos sąlygas lėšų skyrimo metu, jaunimo populiacijos dydį ir bendrą kiekvienai valstybei narei skiriamą sumą.
- 32** Finansavimas, konkrečiai skirtas jaunimo užimtumui remti, 2014–2020 m. buvo numatytas kaip investavimo prioritetas, o 2021–2027 m. – kaip specialus prioritetas<sup>10</sup>. Finansavimą taip pat galima atsekti pagal konkretų 2014–2020 m. intervencinės priemonės kodą (*103 – tvari jaunimo integracija į darbo rinką*)<sup>11</sup> ir panašią 2021–2027 m. intervencinių priemonių sritį (*136 – speciali parama jaunimo užimtumui ir socialinei bei ekonominei jaunimo integracijai*)<sup>12</sup>). Finansavimu pagal kitus intervencinių priemonių kodus ir sritis taip pat gali būti remiamas jaunimo užimtumas, nors ir netiesiogiai arba neskiriant išskirtinio dėmesio šiai tikslinei grupei.

---

<sup>8</sup> Reglamentas (ES) 2020/2221.

<sup>9</sup> Reglamentas (ES) 2021/1057, 7 straipsnio 6 dalis.

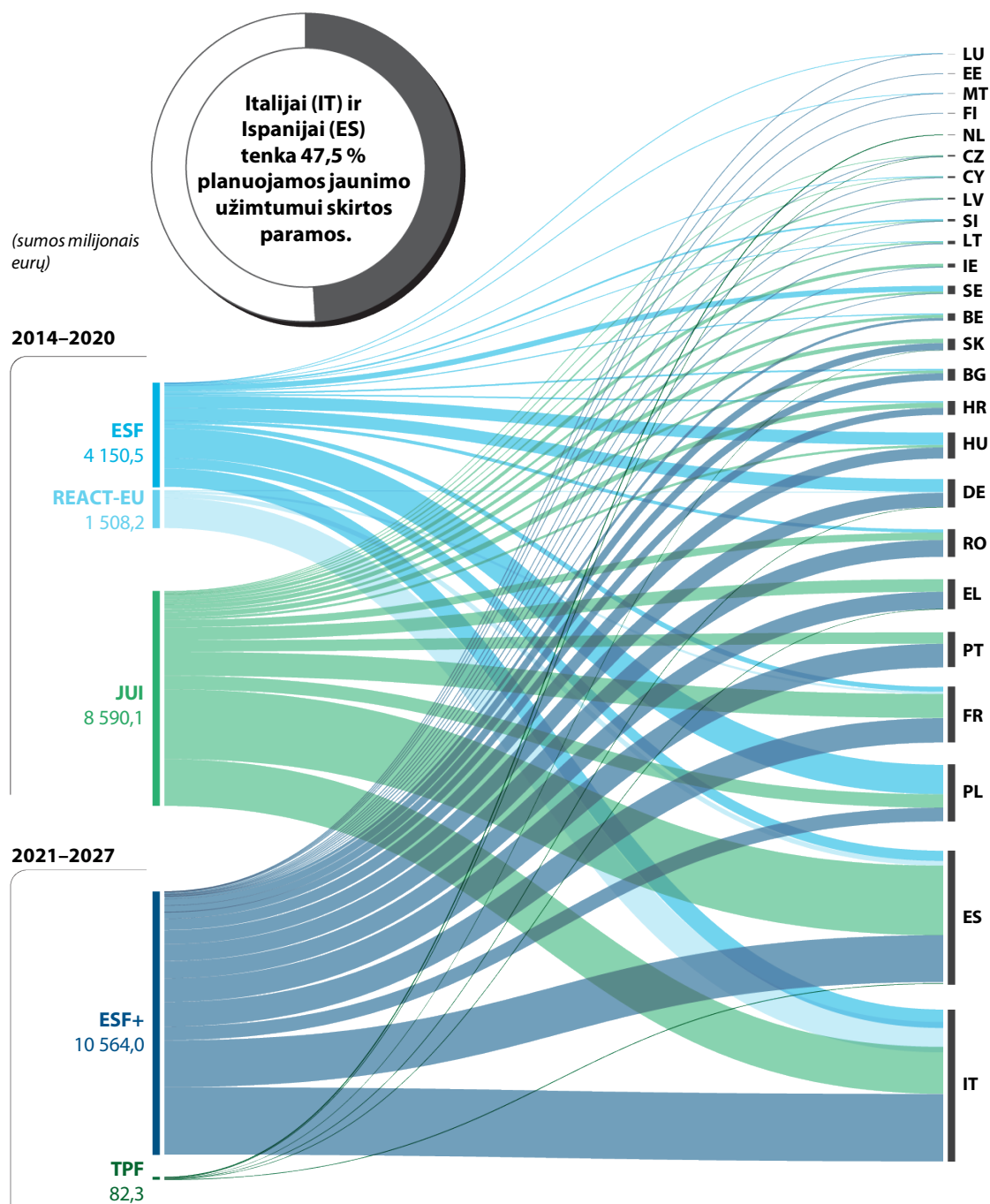
<sup>10</sup> Reglamentas (ES) 1304/2013, 3 straipsnio 1 dalies a punkto ii papunktis; Reglamentas (ES) 2021/1057, 11 straipsnis.

<sup>11</sup> Komisijos įgyvendinimo reglamentas (ES) 215/2014, I priedas.

<sup>12</sup> Reglamentas (ES) 2021/1060, I priedas.

**33 ESF** (įskaitant REACT-EU papildomas išmokas) arba **JUI** atveju, mūsų skaičiavimams naudojant pasirinktus intervencinių priemonių kodus, valstybės narės pagal 103 intervencinės priemonės kodą (*4 diagrama* ir *I priedo 1 lentelė*) iš viso skyrė 14,2 milijardo eurų ES finansavimą. Didžiausia dalis teko Italijai (3,9 milijardo eurų) ir Ispanijai (3,4 milijardo eurų). **ESF+** atveju visas 136 intervencinių priemonių srityje suplanuotas ES finansavimas buvo 10,6 milijardo eurų. Italija (2,7 milijardo eurų) ir Ispanija (1,9 milijardo eurų) taip pat buvo dvi valstybės narės, kurioms pagal šią intervencinių priemonių sritį skirta daugiausia asignavimų. 2021–2027 m. šešios valstybės narės taip pat nusprendė skirti **TPF** finansavimą 136 intervencinių priemonių sričiai, kurio bendra suma yra 82 milijonai eurų. Abiem programavimo laikotarpiams iš viso skirta 24,9 milijardo eurų.

4 diagrama | ESF, JUI, REACT-EU, ESF+ ir TPF sumos, skirtos pagal 103 intervencinės priemonės kodą ir 136 intervencinių priemonių sritį



*Pastabos:* Danija ir Austrija neplanavo jokio finansavimo pagal 103 intervencinės priemonės kodą ir 136 intervencinių priemonių sritį. ES sumos nurodytos be valstybių narių bendro finansavimo. Į 2014–2020 m. duomenis neįtraukta Jungtinė Karalystė.

*Šaltinis:* Audito Rūmai, remiantis duomenimis, gautais iš Sanglaudos atvirųjų duomenų platformos 2026 m. vasario 10 d. ir SFC.

## 2014–2020 m. specialiose veiksmų programose daugiau dėmesio skirta jaunimo nedarbo problemai spręsti

- 34** ESF arba JUI veiksmų programose, dėl kurių susitarė Komisija ir valstybės narės, numatyti strateginiai požiūriai, susiję su remtinomis priemonėmis ir bendru finansavimo paskirstymu jaunimo nedarbo problemai spręsti.
- 35** 2014–2020 m. specialios jaunimo užimtumo programos, pavyzdžiui, „*Empleo juvenil*“ Ispanijoje ir „*Iniziativa Ocupazione Giovani*“ Italijoje, nacionalinėms institucijoms padėjo geriau koordinuoti nacionalinio lygmens veiksmus, įskaitant konkrečias priemones ir jaunimo stebėseną. Ankstesniais programavimo laikotarpiais taip nebuvo.
- 36** Penkios valstybės narės (Danija, Estija, Nyderlandai, Austrija ir Suomija) neplanavo ESF ir JUI finansavimo pagal jaunimo užimtumo intervencinės priemonės kodą 103. Iš tiesų, tuo metu, kai buvo skiriamos lėšos, nė vienai iš šių valstybių narių nebuvo kilę didelių iššūkių ir jos nebuvo gavusios konkrečiai šaliai skirtų rekomendacijų, susijusių su šia politikos sritimi<sup>13</sup>. Tik pastaraisiais metais kai kuriose iš šių valstybių narių jaunimo nedarbo padėtis pablogėjo (žr. naujausią *Bendrą užimtumo ataskaitą*).

## Pagal REACT-EU skirtas papildomas finansavimas jaunimui samdyti arba išlaikyti darbo rinkoje

- 37** 2020 m. pagal REACT-EU buvo skirta papildomų išteklių COVID-19 pandemijos poveikiui mažinti. Didelė REACT-EU išteklių dalis (23 %) buvo skirta užimtumui remti<sup>14</sup>. Šie ištekliai visų pirma buvo naudojami siekiant padėti darbo vietose išlaikyti darbuotojus, įskaitant jaunimą, be kita ko, taikant sutrumpinto darbo laiko tvarką, kuriant darbo vietas pažeidžiamoje padėtyje esantiems asmenims ir taikant konkrečias jaunimo užimtumo priemones.
- 38** Finansavimo pagal REACT-EU suma, kurią valstybės narės skyrė tvariai jaunimo integracijai į darbo rinką remti (pagal **103 intervencinės priemonės kodą**), sudarė **1,5 milijardo eurų**. Nustatėme, kad pagal šį intervencinės priemonės kodą finansavimą skyrė tik keturios valstybės narės: Italija (1,23 milijardo eurų), Ispanija (193 milijonus eurų), Vokietija (47 milijonus eurų) ir Prancūzija (33 milijonus eurų) (žr. pavyzdžius *2 langelyje*).

<sup>13</sup> SWD(2020) 216, p. 14–16.

<sup>14</sup> Specialioji ataskaita 02/2023.

## 2 langelis

### REACT-EU priemonės jaunimo nedarbo problemai spręsti Vokietijoje, Ispanijoje ir Italijoje

**Vokietijoje** Reino kraštas-Pfalcas savo ESF veiksmų programai skyrė 26 milijonus eurų REACT-EU lėšų, iš kurių 5,8 milijono eurų buvo konkrečiai suplanuota jaunimo užimtumui. Auditavome priemonę („*Jump*“), skirtą jaunuoliams, kuriems reikėjo pagalbos pereinant iš švietimo sistemos į darbo rinką. Ja buvo remiami asmenys, kurie susidūrė su sunkumais ieškodami pameistrystės ar darbo, jiems teikiant tokias paslaugas kaip konsultavimas, socialinių emocinių įgūdžių mokymas ir parama ieškant darbo.

2021 m. **Ispanija** 2014–2020 m. ESF veiksmų programai Katalonijoje skyrė 0,7 milijardo eurų REACT-EU finansavimą, t. y. sumą, kuri viršijo visą 2014–2020 m. laikotarpio Katalonijos gautą ESF ir JUI paramą, kad paremtų atsigavimą po krizės, susijusios su COVID-19 pandemija ir jos socialiniais padariniais. Katalonijos valstybinė užimtumo tarnyba vykdė projektą, kuriuo konkrečiai remiamas jaunimo užimtumas (*Ayudas a la contratación para jóvenes*, 125 milijonai eurų), skirdama subsidiją darbdaviams, siūlantiems darbo visą darbo laiką sutartis jaunesniems nei 30 metų amžiaus asmenims. Parama buvo teikiama nepriklausomai nuo sutarties rūšies, jei ji buvo vykdoma bent vienus metus.

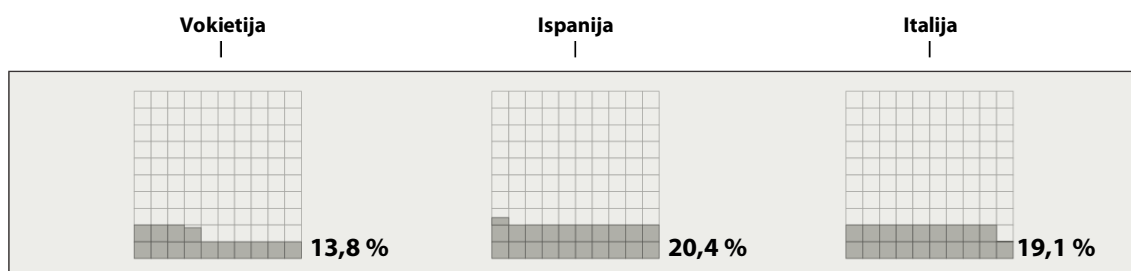
2021 m. **Italija** savo nacionalinėje veiksmų programoje „Užimtumas“ („*Sistemi di politiche attive per l'occupazione*“), skirtoje aktyviai darbo rinkos politikai stiprinti, įsidarbinimo galimybėms didinti ir nedarbui mažinti, visų pirma mažiau išsivysčiusiuose regionuose, skyrė 4,5 milijardo eurų REACT-EU finansavimą, kuris vėliau padidintas iki 6 milijardų eurų. Be kitų priemonių, „*Esonero giovani under 36*“ buvo specialiai sukurta jaunimo užimtumui remti taikant įdarbinimo paskatas. 2021 m. jai iš pradžių skirta 200 milijonų eurų, o vėlesniais metais ši suma padidėjo iki 1,2 milijardo eurų.

- 39** Reaguodamos į konkrečią padėtį darbo rinkoje COVID-19 pandemijos metu, valstybės narės galėtų naudoti REACT-EU finansavimą ne tik NEET, bet ir apskritai jaunimui remti.
- 40** Nacionalinių institucijų, su kuriomis surengėme interviu Vokietijoje, Ispanijoje ir Italijoje, nuomone, REACT-EU prieinamumas laiku ir didelė bendro finansavimo norma (ES finansavimo suma kartu su nacionaliniais ištekliais) yra teigiami elementai. Pagal REACT-EU visoms valstybėms narėms buvo skirta papildomų išteklių, kurie turėjo būti panaudoti iki 2023 m., iš esmės suteikiant tarpinį finansavimą 2014–2020 m. ir 2021–2027 m. laikotarpiais. Tačiau dėl šio papildomo finansavimo buvo vėluojama įgyvendinti priemonės, kuriomis siekiama panašių tikslų pagal ESF+ (45 dalis).

## Jaunimo nedarbo problemos sprendimas tebėra vienas iš pagrindinių 2021–2027 m. ESF+ tikslų, tačiau įgyvendinimas buvo atidėtas

- 41** 2021–2027 m. laikotarpiu ESF+ reglamente<sup>15</sup> nustatytas paramos telkimas pagal temas, t. y. pirmenybė teikiama priemonėms, kuriomis atsižvelgiama į tam tikrus iššūkius. Kalbant apie jaunimo nedarbą, valstybėse narėse, kuriose 2017–2019 m. NEET skaičius viršijo ES vidurkį, 12,5 % ESF+ lėšų turėjo būti skirta tiksliniams veiksams ir struktūrinėms reformoms, kuriais remiamas jaunimo užimtumas, profesinis rengimas ir mokymas<sup>16</sup>.
- 42** Iš trijų valstybių narių, kurias išsamiai tikrinome atlikdami šį auditą, Ispanija ir Italija turėjo laikytis minimalaus 12,5 % paramos telkimo pagal temas reikalavimo, o Vokietija to nedarė dėl to, kad NEET skaičius jos populiacijoje buvo mažesnis už ES vidurkį. **5 diagramoje** parodyti atitinkami ESF+ asignavimai, skirti jaunimo užimtumui šiose trijose valstybėse narėse 2025 m. gruodžio mėn., remiantis Komisijos pateiktais duomenimis.

### 5 diagrama | ESF+ asignavimai jaunimo užimtumui Vokietijoje, Ispanijoje ir Italijoje remti 2025 m. gruodžio mėn.



Šaltinis: Audito Rūmai; remtasi Komisijos pateiktais duomenimis.





- 43** Įgyvendinant 2021–2027 m. sanglaudos politikos programas kilo sunkumų, dėl kurių, palyginti su ankstesniais programavimo laikotarpiais, buvo vėlavimų<sup>17</sup>. Išteklių, skirti projektams, atrinktiems finansuoti pagal 136 intervencinių priemonių sritį mūsų audituotose ESF+ programose Ispanijoje ir Italijoje, 2025 m. gerokai padidėjo, tačiau deklaruotos išlaidos buvo mažesnės (**6 diagrama**).

<sup>15</sup> Reglamentas (ES) Nr. 2021/1057, 7 straipsnis.

<sup>16</sup> Ten pat. 7 straipsnio 6 dalis ir 11 straipsnis.

<sup>17</sup> COM(2025) 164, p. 2.

## 6 diagrama | Audituose ESF+ programose atrinktų projektų ir deklaruotų išlaidų vertės 2024 m. gruodžio mėn. ir 2025 m. gruodžio mėn., palyginti su planuotomis sumomis

(sumos milijonais eurų)	Veikslių programoje numatytos sumos	2024 m. gruodžio mėn.		2025 m. gruodžio mėn.	
		Atrinktų projektų vertė	Deklaruotos išlaidos	Atrinktų projektų vertė	Deklaruotos išlaidos
ESF+ North Rhine-Westphalia 	178,5	112,8	8,4	173,7	27,7
ESF+ Rhineland Palatinate 	18,0	9,9	7,8	10,3	8,7
FSE+ Empleo Juvenil 	924,5	542,0	–	851,9	150,2
PN Giovani donne e lavoro 	1 394,4	27,5	–	1 328,9	140,4

*Pastaba:* ES sumos (be valstybių narių bendro finansavimo) 136 pagal intervencinių priemonių sritį.

*Šaltinis:* Audito Rūmai, remiantis SFC ir Komisijos pateiktais duomenimis.

- 44** ESF+ įgyvendinimas pradėtas vėliau dėl lėtesnio, nei tikėtasi, teisinės sistemos priėmimo, poreikio reaguoti į viena po kitos kylančias krizes ir prioriteto, teikiamo EGADP įgyvendinimui, kuriam nustatytas trumpesnis terminas<sup>18</sup>.
- 45** Kaip pažymėjome savo [2023 m. ataskaitoje](#) dėl sanglaudos politikos taisyklių pritaikymo reaguojant į COVID-19 pandemiją, ES reagavo greitai. Pagal REACT-EU nustatyti dideli nauji išteklių suteikė galimybę valstybėms narėms finansuoti papildomas investicijas, tačiau padidėjo spaudimas juos išleisti, ypač dėl labai trumpo įgyvendinimo laikotarpio. Teisinės sistemos pakeitimai buvo susiję su papildomu programavimu ir vadovaujančiųjų institucijų administraciniu darbu ir prisidėjo prie vėlavimų pradėti 2021–2027 m. laikotarpio finansavimą.
- 46** Iš viso valstybės narės konkrečiai paramai jaunimo užimtumui skyrė apie 10 milijardų eurų ESF+ lėšų. Tačiau pirmaisiais laikotarpio metais šių lėšų panaudojimas buvo lėtesnis, nei tikėtasi. Nors projektų atranka valstybėse narėse gerokai paspartėjo, išlieka rizika, kad dėl spaudimo panaudoti lėšas programavimo laikotarpio pabaigoje jos gali būti naudojamos ne taip veiksmingai.

## Komisijai trūksta informacijos apie ilgalaikį ES finansuojamų paramos jaunimo užimtumui priemonių poveikį

- 47** Komisija yra atsakinga už ES sanglaudos politikos fondų įgyvendinimo stebėseną, siekiant remti jaunimo užimtumą valstybėse narėse, kad būtų galima įvertinti jų veiksmingumą ir priimti informacija pagrįstus sprendimus dėl būsimų iniciatyvų. Tikrinome, kaip Komisija vykdo šią stebėseną, įskaitant rodiklius, kuriais ji kliaujasi.

<sup>18</sup> COM(2025) 163.

- 48** Siekiant įvertinti paramos jaunimui priemonių rezultatus atskirai nuo visų kitų darbo ieškančių asmenų, informacija turėtų būti renkama ir teikiama pagal amžiaus grupes. Iš tikrųjų, be jaunimui skirtų priemonių, yra priemonių, kuriomis gali naudotis visos amžiaus grupės ir kurių rezultatų duomenys nėra suskirstyti pagal amžiaus grupes. Tai reiškia, kad nėra išsamios informacijos apie konkrečiai su jaunimu susijusius rezultatus.
- 49** Be to, ESF+ atveju nėra bendro ilgesnio laikotarpio rezultatų rodiklio, pagal kurį būtų galima gauti grįžtamosios informacijos apie tai, ar jaunimo užimtumui skirtos priemonės turi ilgalaikį poveikį. Ilgesnio laikotarpio rezultatų rodikliai rodo tik užimtumo padėtį po šešių mėnesių. Nėra bendro rezultatų rodiklio, pagal kurį būtų galima stebėti ESF+ finansavimą praėjus daugiau kaip šešioms mėnesiams, pavyzdžiui, 12 ar 18 mėnesių po paramos gavimo. Ilgesnio nei šešių mėnesių laikotarpio rezultatų rodikliai nustatyti [Jaunimo garantijų iniciatyvos įgyvendinimo stebėsenos sistemoje](#), tačiau ji neapima ESF+ sistemos ir į ją įtrauktos tik kai kurios, bet ne visos ESF+ jaunimo užimtumo priemonės.
- 50** Anot Komisijos, ilgesnio laikotarpio rodiklių vertinimo apribojimas iki šešių mėnesių buvo skirtas pusiausvyrai tarp poreikio įvertinti rezultatų tvarumą ir užtikrinti pakankamą duomenų kokybę nustatyti, kartu išlaikant pagrįstą administracinių išlaidų lygį. Tačiau tai reiškia, kad Komisijai ir valstybėms narėms trūksta informacijos apie ilgalaikį remiamų priemonių poveikį. Dėl to ribojamos politikos mokymosi galimybės, visų pirma siekiant geriau formuoti būsimas jaunimo užimtumo iniciatyvas. Būsimuose politikos vertinimuose į šiuos aspektus gali būti atsižvelgiama, tačiau neaišku, ar ir kada jie bus atliekami.
- 51** Į pasiūlymą, kuriuo nustatoma biudžeto išlaidų stebėjimo ir veiklos rezultatų peržiūros sistema programavimo laikotarpiui po 2027 m.<sup>19</sup>, įtrauktas priemonių, kuriomis gerinamos galimybės įsidarbinti jaunimui, išdirbio rodiklis, kuriuo stebimas „*dalyvių skaičius pagal lytį, statusą darbo rinkoje, amžių ir išsilavinimo lygį*“, ir rezultatų rodiklis, kuriuo stebimas „*dalyvių skaičius – pagal statusą sudalyvavus (įgijus kvalifikaciją, ieškant darbo, mokantis ar dalyvaujant mokymuose, įsidarbinus) ir pagal lytį*“<sup>20</sup>. Tačiau rezultatų rodiklis neapima ilgalaikės perspektyvos.

---

<sup>19</sup> COM(2025) 545.




<sup>20</sup> Ten pat, I priedas „Intervencinių priemonių sritys ir rodikliai“, # 443.

## ES finansuojamomis priemonėmis buvo remiamas jaunimo įdarbinimas, tačiau nepakankamai dėmesio skirta tvariems rezultatams ir pažeidžiamoms grupėms pasiekti

### Įvairiomis ES finansuojamomis priemonėmis buvo remiamas jaunimo užimtumas

- 52** Valstybės narės yra atsakingos už priemonių rengimą ir ES joms skiriamą finansavimą jų veiksmų programose, o Komisija galiausiai yra atsakinga už patikimą ES biudžeto naudojimą.
- 53** Atlikdami auditą atrinkome 10 programų – šešias 2014–2020 m. ir keturias 2021–2027 m. trijose valstybėse narėse: **Vokietijoje, Ispanijoje ir Italijoje**, kaip parodyta **7 diagramoje**. Šias programas atrinkome remdamiesi sumomis, numatytomis jaunimo užimtumui remti pagal 103 intervencinės priemonės kodą ir 136 intervencinių priemonių sritį (**32 dalis**). Konkrečiai tikrinome devynias jaunimo užimtumui skirtas priemones, įgyvendintas 2014–2020 m. programavimo laikotarpiu, kaip aprašyta **II priede**.

## 7 diagrama | Programos, kurias atrinkome auditui atlikti, ir pagal 103 intervencinės priemonės kodą ir 136 intervencinių priemonių sritį planuojama suma

	Skirta suma (mln. EUR)	Finansavimo šaltinis				Programavimo laikotarpis	
		ESF	REACT-EU	JUI	ESF+	2014–2020	2021–2027
 DE	Operationelles Programm ESF Rheinland-Pfalz	5,8	€				✓
	Operationelles Programm ESF Nordrhein-Westfalen	244,8	€	€			✓
	Programme ESF Plus/ JTF North Rhine-Westphalia	178,5			€		✓
	Programme ESF Plus Rhineland-Palatinate	18,0			€		✓
 ES	PO FSE 2014 EMPLEO JUVENIL	3 196,2	€		€		✓
	PO FSE 2014 C.A. CATALUÑA	125,0	€				✓
	FSE+ Empleo Juvenil	924,5			€		✓
 IT	PON Iniziativa Occupazione Giovani	1 969,0	€		€		✓
	PON Sistemi di politiche attive per l'occupazione	1 260,5	€	€			✓
	PN Giovani, donne e lavoro	1 394,4			€		✓

*Pastaba:* planuojamos ES sumos (be valstybių narių bendro finansavimo) pagal 103 intervencinės priemonės kodą (ESF, JUI, REACT-EU) ir 136 intervencinių priemonių sritį (ESF+).

*Šaltinis:* Audito Rūmai remiantis 2026 m. sausio mėn. iš SFC gautais duomenimis.

**54** ES finansinė parama tvariai jaunimo integracijai į darbo rinką teikiama įvairiomis formomis. ES finansuojamas jaunimo nedarbo mažinimo priemonės rengia ir įgyvendina valstybės narės ir jas galima suskirstyti į:

- įdarbinimo paskatas, kurias sudaro finansinės išmokos darbdaviams, įdarbinantiems jaunimą;
- darbo vietų išsaugojimo priemonės, kuriomis siekiama išlaikyti jaunimą darbo rinkoje;
- kitą aktyvią darbo rinkos politiką (pavyzdžiui, kvalifikacijos kėlimas, profesinis konsultavimas, parama dalyvauti profesinio mokymo programose).

- 55** Komisija neturi duomenų nei apie ES lėšas, kurias valstybės narės skyrė įvairioms priemonėms, nei apie visose jose dalyvaujančių jaunuolių skaičių, taip pat ji neatliko išsamios analizės, kurioje būtų lyginamas įvairių rūšių paramos poveikis.
- 56** Dviejose mūsų tikrintose Vokietijos federalinių žemių programose 2014–2020 m. lėšomis pagal 103 intervencinės priemonės kodą daugiausia buvo remiamas dalyvavimas profesiniame mokyme. Ispanijoje maždaug pusė mūsų peržiūrėtų dviejų programų išlaidų buvo susijusios su įdarbinimo paskatomis ir darbo vietų išsaugojimo priemonėmis. Didelės sumos taip pat buvo išleistos kvalifikacijos kėlimui ir įvairioms aktyvumo skatinimo ir įtraukties priemonėms. Italijoje mūsų atrinktose programose daugiausia dėmesio skirta įdarbinimo paskatomis, visų pirma pagal REACT-EU, o didelė finansavimo suma pagal Jaunimo užimtumo iniciatyvą taip pat buvo skirta kvalifikacijos kėlimui ir profesiniam konsultavimui.

## Vien įdarbinimo paskatų nepakanka, kad būtų galima veiksmingai spręsti jaunimo nedarbo problemą

- 57** Įdarbinimo paskatų loginis pagrindimas gali būti trejopas<sup>21</sup>:
- ekonominiu, kuriuo siekiama skatinti bendrą darbo jėgos paklausą ir kurti darbo vietas;
  - socialiniu, kuriuo siekiama remti konkrečių grupių, kurios gali atsidurti nepalankioje padėtyje darbo rinkoje, užimtumą, kompensuojant mažesnį pradinį našumą, kad būtų skatinamas įtraukėsnis darbo vietų pasiskirstymas;
  - kvalifikacijos kėlimo, kuriuo siekiama gerinti darbuotojų įgūdžius ir įsidarbinimo galimybes, pavyzdžiui, derinant subsidijas su mokymu, kad būtų patenkinti darbdavių ir darbuotojų įgūdžių poreikiai.

Iš tikrųjų dauguma įdarbinimo iniciatyvų atspindi šių tikslų derinį, o ne tvarkingą suskirstymą į vieną kategoriją.

<sup>21</sup> *Stimulating job demand: The design of effective hiring subsidies in Europe*, Europos užimtumo politikos observatorijos apžvalga (2014 m.).

- 58** Valstybės narės rengia įdarbinimo paskatas, atsižvelgdamos į tikslines grupes ir siektinus rezultatus. Tokios paskatos turėtų būti itin tikslingos, kad padidėtų tikimybė, jog jomis bus pasiekti norimi tikslai. 2013 m. Taryba jau buvo rekomendavusi naudoti tikslines ir gerai parengtas darbo užmokesčio ir įdarbinimo subsidijas, kad darbdaviai būtų skatinami kurti naujas galimybes jaunimui<sup>22</sup>. Kalbant apie mūsų atrinktas įdarbinimo paskatas, tikrinome, kokių mastu valstybės narės jas parengė, daugiausia dėmesio skirdamos tvarios jaunimo integracijos į darbo rinką užtikrinimui, įskaitant tai, ar buvo aiškiai suprantama, kada jaunuolis gali būti laikomas sėkmingai integruotu (60–74 dalys).
- 59** Aktyvios darbo rinkos politikos, įskaitant įdarbinimo paskatas, veiksmingumas ir efektyvumas labai priklauso nuo to, kaip ji rengiama ir įgyvendinama. Jei įdarbinimo paskatos nėra tinkamai parengtos, gali būti švaistomos viešosios lėšos, ypač jei subsidijuojamos darbo vietos vis tiek būtų sukurtos ar išlaikytos (vadinamasis savaimingumo efektas), arba jei subsidijos tiesiog skatina darbdavius samdyti ar išlaikyti tam tikrus darbuotojus vietoje kitų (vadinamasis perkėlimo poveikis)<sup>23</sup>. Tikrinome, kokių mastu valstybės narės įdiegė apsaugos priemones, kad sumažintų mūsų atrinktų įdarbinimo paskatų savaimingumo riziką (75–81 dalys).

### **Mūsų audituotos įdarbinimo paskatos ne visada buvo sukurtos siekiant užtikrinti tvarias darbo vietas jaunimui**

- 60** Atsižvelgiant į ekonominį pagrindimą, plataus masto įdarbinimo subsidijos kartu su darbo vietų išsaugojimo priemonėmis (žr. pavyzdį [3 langelyje](#)) gali būti greitas atsakas į ekonomikos nuosmukį. Abiem atvejais per nuosmukius (pavyzdžiui, sukeltus COVID-19 pandemijos) prioritetas yra remti darbo jėgos paklausą ir išvengti didesnio ekonomikos susitraukimo, padedant išsaugoti arba kurti darbo vietas trumpuoju laikotarpiu.

---

<sup>22</sup> Jaunimo garantijų iniciatyva, 17 punktą.

<sup>23</sup> *European Semester: Thematic factsheet – Active labour market policies – 2017*, p. 9.

### 3 langelis

#### Darbo vietų išsaugojimo priemonės Ispanijoje COVID-19 pandemijos metu

Ispanijoje vertinome trumpalaikio darbo priemonę („*Expedientes de Regulación Temporal de Empleo – ERTE*“). Priemonė buvo skirta jaunuoliams, dirbantiems įmonėse, kurios sustabdė sutartis arba sutrumpino darbo valandas, kad pandemijos metu darbuotojai nebūtų atleisti. Remti asmenys buvo jauni darbuotojai, kurie anksčiau buvo užsiregistravę ir gavo paramą pagal Jaunimo garantijų iniciatyvą. Jie pasinaudojo paskata ERTE galiojimo laikotarpiu. ERTE buvo sukurta ir įgyvendinama kaip vienkartinė parama krizės atveju ir yra pavyzdys, kaip ES lėšos gali būti naudojamos siekiant lanksčiai ir sparčiai patenkinti konkrečius poreikius.

2022 m. Ispanijos centrinis bankas išnagrinėjo ERTE priemonę ir nustatė, kad, palyginti su panašias savybes turinčiais darbuotojais, tačiau kurie buvo neaktyvūs arba bedarbiai ir kuriems ERTE netaikoma, pagal ERTE remiamų asmenų galimybės grįžti į darbą apskritai buvo geresnės. Tačiau jis taip pat įspėjo, kad ERTE veiksmingumas palapsniui mažėjo, ypač tam tikrose grupėse, pavyzdžiui, tarp jaunesnių darbuotojų, pagal terminuotas darbo sutartis dirbančių darbuotojų ir konkrečių paslaugų sektorių darbuotojų, ir nurodė, kad ši sistema gali būti netinkama ilgalaikiai paramai.

- 61** Žvelgiant iš ilgalaikės perspektyvos, jei darbo vietos kuriamos tik subsidijos galiojimo laikotarpiu, bendra nauda sumažėja, nors dėl patirties vis tiek gali padidėti susijusių darbuotojų įsidarbinimo galimybės<sup>24</sup>.
- 62** 2021 m. Komisija rekomendavo<sup>25</sup>, kad įdarbinimo paskatose turėtų būti numatytos tinkamos apsaugos priemonės, kuriomis būtų užtikrinta, kad naujai sukurtos darbo vietos būtų perspektyvios ir išlaikytos pasibaigus paskatų galiojimui, o parama ilginiui būtų laipsniškai panaikinta. Paprastai jos turėtų apimti stiprų darbo rinkai svarbų mokymo darbo vietoje komponentą ir būti pritaikytos prie regioninės darbo rinkos padėties.
- 63** Šiuo tikslu valstybės narės gali imtis šių veiksmų:
- įvertinti padėtį darbo rinkoje, įskaitant darbdavių poreikius, ir atitinkamai pritaikyti paskatas;
  - derinti įdarbinimo paskatas su kitomis aktyviomis darbo rinkos politikos priemonėmis, pavyzdžiui, mokymu, siekdamas pagerinti jaunuolių įsidarbinimo galimybes;
  - sukurti mechanizmus, kuriais darbdaviai būtų skatinami išlaikyti darbuotojus, kai subsidijos baigiamos skirti.

<sup>24</sup> *European Semester: Thematic factsheet – Active labour market policies – 2017*, p. 9.

<sup>25</sup> Komisijos rekomendacija (ES) 2021/402, 6 dalis.

- 64** Tokios priemonės kaip „*Excelsior*“ *informacinė sistema* Italijoje, „*IAB Beruf-Struktur-Entwicklung*“ Vokietijoje arba Ispanijos valstybinės užimtumo tarnybos skyrius *Observatorio de las Ocupaciones* (**4 langelis**) nacionalinėms institucijoms ir suinteresuotiesiems subjektams teikia aktualią informaciją apie darbo rinką.

#### 4 langelis

### Informacijos teikimo apie darbo rinką priemonės Vokietijoje, Ispanijoje ir Italijoje

Vokietijoje *Bundesagentur für Arbeit* statistikos departamentas reguliariai skelbia bendrą informaciją apie darbo rinką, įskaitant statistinius duomenis apie užregistruotas laisvas darbo vietas, apie užimtumo bei nedarbo pokyčius ir metinę įgūdžių trūkumo analizę. Šią informaciją papildė ilgalaikės darbo rinkos prognozės, apimančios paklausą ir pasiūlą, visų pirma parengtos remiantis pagal „*QuBe*“ projektą vykdoma įgūdžių stebėseną. Be to, *Institut für Arbeitsmarkt und Berufsforschung* teikia atrinktų darbo rinkos tyrimų rezultatus.

Ispanijoje *Observatorio de las Ocupaciones* reguliariai praneša apie ekonominės veiklos ir profesijų pokyčius. Jis siekia numatyti darbo rinkos iššūkius ir poreikius ir į juos reaguoti. Stebėsenos centro išdirbiai apima nacionalinio ir regioninio lygmens darbo rinkos ataskaitas, geriausių rezultatų pasiekusių profesijų užimtumo tendencijas ir informaciją apie konkrečių populiacijos pogrupių, pavyzdžiui, jaunimo, užimtumą<sup>26</sup>. Į šią ataskaitą neįtrauktas konkretus darbdavių poreikių vertinimas. Duomenys apie jaunimą ne visada skirstomi pagal amžių.

Italija savo darbo rinkos poreikių analizę grindžia informacija, gauta iš „*Excelsior*“ *informacinės sistemos* – projekto, kurį remia Italijos prekybos rūmai, bendradarbiaudami su Darbo ir socialinės politikos ministerija ir ES. Pagal šią nuo 1997 m. veikiančią sistemą, stebimos Italijos įmonių užimtumo perspektyvos ir profesiniai, mokymo ir įgūdžių poreikiai. Pavyzdžiui, naujausiame prognozavimo dokumente (dėl 2024–2028 m.) nurodyta, kad labai reikia darbuotojų, turinčių tretinio mokslo kvalifikaciją gamtos mokslų, technologijų, inžinerijos ir matematikos (STEM) srityse, tačiau numatomas didelis trūkumas: iš viso kasmet papildomai reikia nuo 17 000 iki 26 000 tokią kvalifikaciją turinčių jaunuolių<sup>27</sup>.

- 65** Nors yra priemonių darbo rinkos padėčiai ir poreikiams vertinti, nustatėme, kad jaunimui skirtos įdarbinimo paskatos nebuvo tikslinės, bet bendrai vienodai taikomos visuose ekonomikos sektoriuose, išskyrus labai nedaug išimčių (žr. pavyzdį **5 langelyje**).

<sup>26</sup> *Informe Jóvenes y mercado del trabajo*, ataskaita dėl jaunimo darbo rinkos.

<sup>27</sup> *Previsioni dei fabbisogni occupazionali e professionali in Italia a medio termine* (2024–2028 m.), p. 46.

## 5 langelis

### Italijoje jaunimui skirtos įdarbinimo paskatos buvo prieinamos daugumai sektorių prieš COVID-19 pandemiją, jos metu ir po jos

„*Esonero Giovani under 36*“ buvo JUI finansuojama paskata, pagal kurią 2019–2020 m. 50 % sumažintos privačiųjų darbdavių, įdarbinusių jaunesnius nei 36 metų amžiaus darbuotojus, socialinio draudimo įmokos. 2021 m. ši išimtis padidėjo iki 100 % arba iki 6 000 eurų per metus trejus-ketverius metus (priklausomai nuo regiono), skiriant finansavimą pagal REACT-EU, o vėliau – ESF+.

Kaip ir pagal ankstesnes panašias priemones, pagal „*Esonero Giovani*“ buvo siūlomos paskatos daugelyje sektorių, išskyrus tik finansų sektorių ir namų ūkių darbdavius. 2024–2025 m. įdarbinimo paskatos, finansuojamos ESF+ lėšomis, turėjo panašias ypatybes ir jų tinkamumas finansuoti buvo išplėstas įtraukiant finansų sektoriaus darbuotojus.

- 66** Sektoriuose, kuriuose labai trūksta kvalifikuotų darbuotojų, pagrindinė kliūtis yra ribota kvalifikuotų kandidatų pasiūla, kurios negalima pašalinti vien įdarbinimo paskatomis. Be to, darbo rinkose, kuriuose trūksta kvalifikuotų darbuotojų, subsidijos kvalifikuotos darbo jėgos įdarbinimui yra aiškus savaimingumo efekto pavyzdys (**59** dalis): kai paklausa jau yra didelė, didelė dalis subsidijuojamų darbuotojų būtų įdarbinti neatsižvelgiant į politikos intervencinę priemonę.
- 67** Tais atvejais, kai kandidatai gali dirbti, tačiau jiems gali trūkti patirties arba gali reikėti kelti kvalifikaciją, finansinės paskatos gali būti naudojamos, kad darbdaviai būtų skatinami įdarbinti darbuotojus ir investuoti į jų mokymą. Šiomis kvalifikacijos kėlimo aplinkybėmis įdarbinimo paskatos turi apimti tvirtą mokymo komponentą, kad ateityje pagerėtų paramos gavėjų įsidarbinimo galimybės ir būtų prisidedama šalinant įgūdžių spragas. Nors nustatėme priemonių, kuriomis siekiama gerinti jaunimo įsidarbinimo galimybes ir mažinti įgūdžių spragas, mūsų tikrintos įdarbinimo paskatos nepriklausė nuo privalomo mokymo ir įgūdžių ugdymo (žr. pavyzdį **6 langelyje**).

## 6 langelis

### Įdarbinimo paskatos paprastai nepriklauso nuo mokymo ir įgūdžių ugdymo

Komisijos prašymu Italijos 2021–2027 m. ESF+ programoje „*Giovani, Donne e Lavoro*“, pripažįstama, kad rengiant priemones bus tinkamai atsižvelgta į poreikį ugdyti jaunimo įgūdžius tuose ekonomikos sektoriuose, kuriuos labiausiai paveikė žaliąji ir su klimato kaita susijusi pertvarka, pavyzdžiui, tvaraus transporto, atliekų tvarkymo, vandens išteklių valdymo, statybos ir energetikos sistemos sektoriuose.

Italijos valstybinės ir privačiosios užimtumo tarnybos gali nukreipti jaunuolį pasinaudoti ES finansuojamomis mokymo priemonėmis, jei jis negali iš karto rasti tinkamo darbo, o į programą įtrauktos priemonės, kuriomis sudaromos palankesnės sąlygos darbuotojų perkvalifikavimui ir kvalifikacijos kėlimui, įskaitant darbo užmokesčio kompensavimą darbuotojams, dalyvaujantiems mokyme. Tačiau nėra nuostatų, pagal kurias įdarbinimo paskatos priklausytų nuo atitinkamų įgūdžių ugdymo.

**68** Įdarbinimo paskatos taip pat turėtų apimti mechanizmus, siekiant paskatinti darbdavius didinti grynąjį užimtumą ir išlaikyti darbuotojus, kai subsidijos baigiamos skirti. 2017 m.<sup>28</sup>, siekdama padidinti tikimybę, kad įdarbinimo paskatos lemia ilgalaikį užimtumą, Komisija pabrėžė, kad naudinga nustatyti sąlygas ir patikrinti, ar:

- remiamas jaunuolis vis dar dirba tam tikrą laiką (darbo vietų išsaugojimo laikotarpį) pasibaigus subsidijų skyrimui;
- grynasis darbo vietų kūrimas vyksta kartu su darbdaviu.

**69** Ispanijoje ESF (JUI) finansuojamomis jaunimo įdarbinimo paskatomis parama kartais buvo teikiama ilgesnį laiką neterminuotoms darbo sutartims. Pavyzdžiui, „*Programa Empleo Joven*“ buvo priemonė, pagal kurią buvo bendrai finansuojamos jaunų darbuotojų sutartys šešiams mėnesiams terminuotoms darbo sutartims arba iki 12 mėnesių neterminuotoms darbo sutartims. Tačiau vėliau programoje nebuvo nustatytas minimalus darbo vietų išsaugojimo laikotarpis. Pagal ESF+ nuo 2021 m., atsižvelgiant į Ispanijos ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plane numatytą reformą, tam tikroms priemonėms nustatytas minimalus iki 24 mėnesių darbo vietų išsaugojimo laikotarpis ([7 langelis](#)).

<sup>28</sup> *European Semester thematic factsheets – Active labour market policies*, 2017 m.

## 7 langelis

### Darbo vietų išsaugojimo laikotarpis ir neterminuotos darbo sutartys Ispanijoje

Į Ispanijos ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą įtrauktas **23 komponentas „Nauja dinamiškos, atsparios ir įtraukios darbo rinkos viešoji politika“**. Jis apėmė sutarčių supaprastinimo reformas, numatytą galimybę sudaryti nuolatinės sutartis, siekiant skatinti stabilų užimtumą (4 reforma) ir aktyvios užimtumo politikos modernizavimą bei paskatų sistemos racionalizavimą (7 reforma). Ispanijos karališkuoju dekretu-įstatymu 32/2021 buvo apribotas laikinųjų sutarčių naudojimas.

Ispanijos ESF+ jaunimo užimtumo programa apėmė **5.A.08 priemonę „Nedirbančio, nesimokančio ir mokymuose nedalyvaujančio jaunimo nuolatinio įdarbinimo paskatos“**. Tai buvo fiksuoto dydžio išmoka, skirta nuolatiniam jaunimo įdarbinimui skatinti. Dėl pirmiau minėtų darbo rinkos reformų užimtumas turėjo būti išlaikytas iki 24 mėnesių po programos išmokų mokėjimo pabaigos.

- 70** Italijoje viena iš mūsų tikrintų priemonių buvo tik paskatos sudaryti nuolatinės sutartis, nors ir nenustatant minimalaus darbo vietų išsaugojimo laikotarpio pasibaigus ES paramai. Siekiant užtikrinti grynąjį darbo vietų kūrimą ir išvengti perkėlimo poveikio, į priemonę taip pat įtrauktos nuostatos, kuriomis siekiama neįtraukti darbdavių, kurie per nustatytą laikotarpį prieš įdarbinimą ir po jo atleido atskirus darbuotojus arba vykdė kolektyvinius atleidimus iš darbo, darančius poveikį pareigybėms, panašioms į subsidijuojamas pareigybes.
- 71** Taip pat nustatėme, kad kai kuriais atvejais asmenys paliko subsidijuojamas darbo vietas prieš pasibaigiant finansavimui. Mūsų (mažoje) jaunuolių, remiamų pagal programą „*Empleo Joven – La Caixa*“ Ispanijoje, imtyje du iš dešimties jaunuolių atsisakė priemonės prieš jai pasibaigiant. Panašiai buvo „*Incentivo Occupazione NEET 2018–2019*“ Italijoje atveju, kai maždaug ketvirtadalis sutarčių buvo nutrauktos praėjus 24 mėnesiams nuo darbo sutarties pradžios dėl darbuotojo atsistatydinimo<sup>29</sup>. Įgyvendinant priemones nereikėjo jokio baigiamojo pokalbio su užimtumo tarnybomis, kurių metu buvo galima iškelti galimų klausimų, siekiant ateityje patobulinti šių priemonių struktūrą.

<sup>29</sup> *Incentivi all'assunzione Garanzia Giovani. Un'analisi valutativa. Collana Focus Anpal N°105*, p. 15.

## Trūksta aiškumo, kada galima laikyti, kad jaunuolis sėkmingai integravosi į darbo rinką

- 72** 2017 m. Europos valstybinių užimtumo tarnybų tinklas parengė valstybinių užimtumo tarnybų priemonių rinkinį, kad joms padėtų parengti ir įgyvendinti savo tvarios integracijos metodus. Jame numatyti trys aspektai, į kuriuos reikia atsižvelgti apibrėžiant tvarią integraciją į darbo rinką:
- integracija į **ilgalaikį užimtumą**, daugiausia dėmesio skiriant darbo apimčiai pagal darbo trukmę;
  - integracija į **darbo rinką, kuri reiškia karjeros pažangą**, daugiausia dėmesio skiriant darbo pagal įgūdžius parinkimo kokybei;
  - **darbo ieškančių asmenų įsidarbinimo galimybės**, t. y. kiek darbo ieškančių asmenų įgūdžiai atitinka darbo rinkos poreikius.
- 73** Priemonių rinkiniu siekiama padėti rengti ir įgyvendinti integracijos į darbo rinką priemones, tačiau jo naudojimas nėra privalomas. Nustatėme, kad mūsų audito metu vietoje tikrintos valstybės narės savo veiksmų programose aiškiai neapibrėžė „tvarios jaunimo integracijos į darbo rinką“ pagal pirmiau nurodytus tris aspektus.
- 74** Aiškiai nesuvokiant, kada galima laikyti, kad jaunuolis sėkmingai integravosi į darbo rinką, kyla rizika, kad skiriant ir naudojant ES lėšas, kuriomis remiamas jaunimo užimtumas, gali trūkti pakankamai konkrečių ir išmatuojamų tikslų. Praktiškai dėl to gali būti sunkiau parengti veiksmingą paramą, pavyzdžiui, įdarbinimo paskatas, ir gali būti sunkiau įvertinti rezultatus (taip pat žr. 47–51 dalis).

## Įdarbinimo paskatos yra susijusios su savaimingumu, todėl rezultatai gali būti neefektyvūs

- 75** 2023 m. Ispanijoje (Katalonijoje) atlikus jaunimo įdarbinimo paskatų įgyvendinimo ir poveikio vertinimą nustatyta, kad įdarbinimo paskatos buvo nepakankamai tikslinės, ir institucijoms rekomenduota:
- nustatyti tikslinę jaunų bedarbių populiaciją ne tik pagal amžių, bet ir pagal kitus kintamuosius, pavyzdžiui, išsilavinimo lygį, lytį ar nedarbo trukmę;
  - klasifikuoti pažeidžiamus bedarbius jaunuolius pagal šiuos kintamuosius ir teikti jiems pirmenybę pagal jų pažeidžiamumą.

**76** Rekomendacijose atspindėtas įdarbinimo paskatų socialinis pagrindimas (57 dalis) ir jos taip pat padėtų sumažinti savaimingumo riziką. 2023 m. Katalonijos institucijos ėmėsi veiksmų šioms rekomendacijoms įgyvendinti (8 langelis). Tačiau tai, ar tikslinė populiacija yra tinkamai nustatyta ir kaip jai teikiama pirmenybė, galiausiai priklauso nuo kriterijų, apibrėžtų kiekviename atskirame finansavimo kvietime.

## 8 langelis

### Veiksmai, kurių ėmėsi Ispanija, kad įgyvendintų rekomendacijas dėl įdarbinimo paskatų

2023 m. Katalonijos institucijos, atsižvelgdamos į vertinimo rekomendacijas, peržiūrėjo įdarbinimo paskatų teisinę sistemą (ORDEN EMT/213/2023). Sprendime dėl kvietimo dėl finansavimo dabar galėtų būti nustatytas diferencijuotas finansavimo paskirstymas atsižvelgiant į:

- tinkamų finansuoti priemonių rūšį;
- paramos gavėjų arba subjektų rūšį;
- darbo sutarties rūšį;
- teritorinį kriterijų, atitinkamais atvejais susietą su duomenimis apie nedarbą;
- asmenų, kuriems taikomos priemonės, užimtumo statusą.

**77** Naujomis taisyklėmis taip pat nustatyta viršutinė subsidijos riba, pagal kurią ji negali viršyti 80 % standartinių mėnesinių darbdavio darbo sąnaudų, aiškiai siekiant sumažinti savaimingumo riziką. Dėl viršutinės ribos dalį darbo sąnaudų padengia darbdaviai. Tai atspindi pagrindinį atsakingų viešųjų išlaidų principą ir riboja viešąsias išlaidas įdarbinimui. Tačiau viršutinė riba nepadėjo teikti pirmenybės asmenims, kurie gali būti samdomi tik tuo atveju, jei tam yra piniginė paskata, pavyzdžiui, jaunuoliams, turintiems ribotą darbo patirtį, žemą kvalifikaciją arba ilgą laiką buvusiems neaktyviais, todėl nebuvo tiesiogiai sprendžiama savaimingumo rizikos, t. y. subsidijų, skirtų samdyti darbuotojus, kurie vis tiek būtų įdarbinti, problema.

- 78** Italijos 2014–2020 m. programavimo laikotarpio<sup>30</sup> vertinimuose atkreiptas dėmesys į būdingas problemas, susijusias su įdarbinimo paskatomis, pavyzdžiui, savaimingumo efektu ir atrankos paklaida. Atrankos paklaida atsiranda tada, kai įmonės naudojami paskata įdarbinti jaunos asmenis, kuriuos jos jau ketino įdarbinti. Tai reiškia, kad jie būtų galėję rasti darbą, nepriklausomai nuo paskatos. Vertinimuose rekomenduota pakoreguoti tinkamumo kriterijus ir subsidijų sumas, kad jie geriau atitiktų paramos gavėjo įsidarbinimo galimybes, remiamo jaunuolio įsidarbinimo galimybes, naudojant kiekybinius ir kokybinius rodiklius. Nors į 2021–2027 m. programą buvo įtrauktos tam skirtos nuostatos, vėlesnių įdarbinimo paskatų<sup>31</sup> nepakako, nes jos tiesiog atkartojė ankstesnes priemones. Suinteresuotieji subjektai<sup>32</sup> taip pat rekomendavo tikslingiau skirti pastangas tiems, kuriems jų labiausiai reikia, tačiau į jų raginimą įgyvendinimo metu nebuvo atsižvelgta.
- 79** Kad paskatos būtų taikomos veiksmingai, būtinos ne tik tinkamos taisyklės, bet ir tinkamos kontrolės priemonės, kad būtų užtikrintas jų tinkamas taikymas. Atlikdami metinius atitikties auditus atkreipėme dėmesį į įvairius trūkumus, susijusius su tikslinių jaunuolių tinkamumo finansuoti sąlygų kontrole (*I priedo 11* dalis). Atlikdama auditus Komisija taip pat nustatė tam tikrų trūkumų ir paprašė imtis taisomųjų veiksmų. Nors netinkamumas nebūtinai susijęs su savaimingumu, vis dėlto tai rodo galimus tikslinių taisyklių kontrolės trūkumus.
- 80** Savaimingumo efektą iš esmės sunku įvertinti. Būtina nustatyti arba bent numatyti, ką darbdaviai ar darbuotojai būtų darę be paskatos. Visi kiti dalykai yra lygūs, kuo didesnė jaunimo įsidarbinimo galimybė, tuo didesnė savaimingumo rizika.

---

<sup>30</sup> *Incentivi all'assunzione Garanzia Giovani. Un'analisi valutativa. Collana Focus Anpal N 105.*

<sup>31</sup> *Decreto Legge 7 maggio 2024, n. 60, 2 straipsnis.*

<sup>32</sup> *Dipartimento per le politiche di coesione, Programmazione della politica di coesione 2021–2027, Tavolo 4 "Un'Europa più sociale" – Sintesi degli esiti del confronto partenariale (2020 m. sausio mėn).* Dokumentas pateiktas [opencoesione.gov.it](https://opencoesione.gov.it).

**81** Italijos institucijos apskaičiavo rodiklį, kuriuo vertinamos pagal Jaunimo garantijų iniciatyvą užsiregistravusių jaunuolių įsidarbinimo galimybės ir parodoma, kiek jie buvo nutolę nuo darbo rinkos (*indice di profilazione*<sup>33</sup>). Šis rodiklis apskaičiuojamas prieš įgyvendinant bet kokias priemones. Palyginus šį rodiklį, skirtą tiems, kurie 2015–2019 m. laikotarpiu gavo įdarbinimo subsidijas, ir skirtą tiems, kurie jų negavo, matyti, kad pirmieji iš pradžių buvo labiau įdarbintini, visų pirma dėl to, kad jie vidutiniškai turėjo daugiau ankstesnės darbo patirties<sup>34</sup>. Tai rodo savaimingumą. Vis dėlto, net jei darbo vieta būtų sukurta be įdarbinimo paskatos, ši paskata vis tiek galėjo prisidėti prie palankesnių sutarties sąlygų<sup>35</sup>, pavyzdžiui, kad pagal subsidijų taisykles būtų reikalaujama sudaryti neterminuotą, o ne terminuotą sutartį.

## Konsultavimu darbo klausimais ir parama profesiniam mokymui sudaromos palankesnės sąlygos jaunimo integracijai į darbo rinką

**82** Jaunimo integracija į darbo rinką taip pat gali būti remiama kitomis ES finansuojamomis priemonėmis, kurios nėra tiesiogiai susijusios su darbo pasiūlymu. Atsižvelgiant į sustiprintą Jaunimo garantijų iniciatyvą, jos turėtų būti kuo labiau pritaikytos paramą gaunantiems jaunuoliams. Šios priemonės dažnai vadinamos aktyvumo skatinimo priemonėmis. Tai yra individualus orientavimas, individualių veiksmų planavimas ir parama mokymui, įskaitant profesinį mokymą. Šios paramos priemonės yra svarbios nacionalinėms institucijoms. Jos gali būti būtinas pirmas žingsnis nustatant tinkamą darbo pasiūlymą arba gali padidinti asmens įsidarbinimo galimybes, kai darbo pasiūlymas negali būti pateiktas. Tikrinome, kaip šiomis priemonėmis remiama jaunimo integracija į darbo rinką.

**83** Trys mūsų audituotos valstybės narės rėmė jaunimą taikydamos kelių rūšių aktyvią darbo rinkos politiką (56 dalis), o mūsų auditas apėmė keletą iš jų. Kai buvo įmanoma, analizavome šiomis priemonėmis remiamų dalyvių užimtumą.

**84** Italijoje vertinome konsultuojamojo profesinio ugdymo priemonę („*Accompagnamento al lavoro*“, 9 langelis), kuri padeda jaunimui gauti darbą, nustatant individualią programą. Ši priemonė gali būti taikoma kartu su kita aktyvia darbo rinkos politika, pavyzdžiui, įdarbinimo paskatomis, arba be jos.

<sup>33</sup> *La Garanzia Giovani rafforzata e le politiche attive a sostegno dell'occupazione giovanile – Primo rapporto di monitoraggio, INAPP, 2025 m. birželio mėn.*

<sup>34</sup> *Incentivi all'assunzione Garanzia Giovani. Un'analisi valutativa. Collana Focus Anpal N°105, p. 9.*

<sup>35</sup> Ten pat, p. 51.

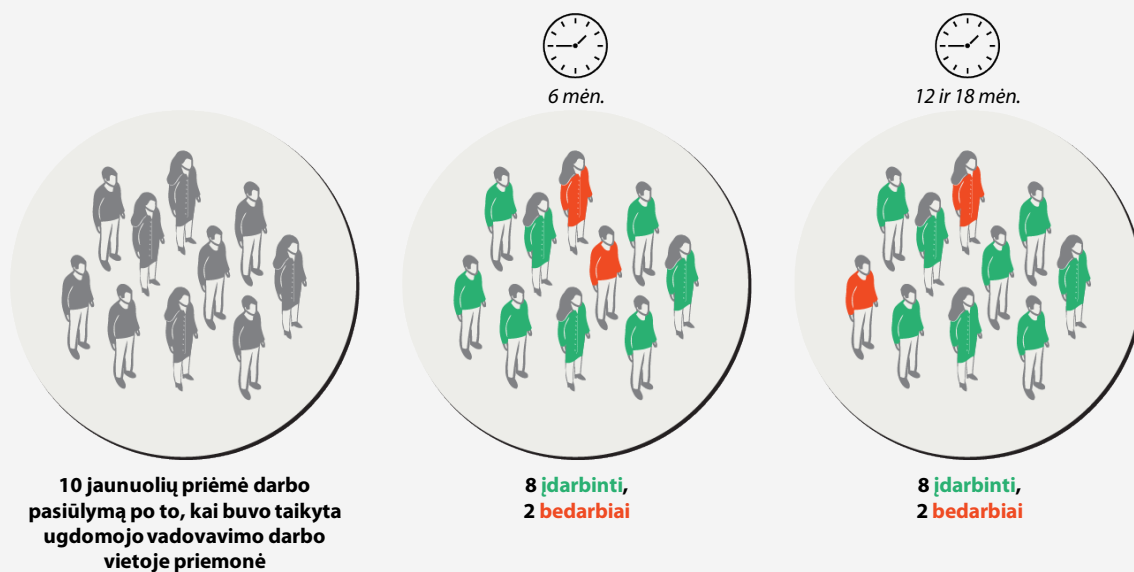
## 9 langelis

### Konsultuojamasis profesinis ugdymas – būdas padėti jaunimui patekti į Italijos darbo rinką

Vertinant jaunuolių, dalyvavusių konsultuojamojo profesinio ugdymo veikloje pagal **Italijos jaunimo užimtumo veiksmų programą („Iniziativa occupazione giovani“)**, pažymėtina, kad šioje veikloje dalyvavusių jaunuolių užimtumo lygis vidutiniškai buvo aukštesnis nei tų, kurie joje nedalyvavo<sup>36</sup>.

2022 m. gruodžio 31 d. duomenimis, 804 868 jaunuoliai įgyvendino vieną ar daugiau šios programos priemonių. Iš šių dalyvių 534 474, arba 66,4 %, dirbo. Išsamiai vertinant priemonių rūšis, didžiausi užimtumo rodikliai buvo susiję su įdarbinimo paskatomis (76,8 %) ir konsultuojamuoju profesiniu ugdymu kaip atskira priemone (76,6 %), t. y. neįgyvendinant kitos aktyvios darbo rinkos politikos<sup>37</sup>. Nors dalyvavimas vienoje iš šių priemonių negarantavo darbo pasiūlymo, įdarbinimo paslaugų teikėjams kompensacija buvo mokama tik tuo atveju, jei darbas buvo užtikrintas, o kompensacijos suma skyrėsi priklausomai nuo sutarties rūšies (didesnė nuolatinių sutarčių atveju).

Kaip pavyzdį išanalizavome 10 jaunuolių, gavusių darbo pasiūlymą pagal šią priemonę praėjus 6, 12 ir 18 mėnesių nuo įsidarbinimo pradžios, padėtį. Rezultatai pateikti toliau.



Šaltinis: Audito Rūmai.

<sup>36</sup> *Garanzia giovani in Italia*. Collana Focus Anpal N°92, 3.2 skirsnis.

<sup>37</sup> *L'attuazione della garanzia giovani in Italia – Un bilancio del periodo maggio 2014-dicembre 2022*, 3.2 skirsnis (2023, Collana Biblioteca Anpal, N 27).

- 85** Ispanijoje užsiregistravus pagal Jaunimo garantijų iniciatyvą NEET suteikta galimybė naudotis įvairiomis paramos priemonėmis, pavyzdžiui, individualiu orientavimu ir individualių veiksmų planavimu, įskaitant specialiai pritaikytas individualios paramos schemas. Savo **2021 m. metinėje ataskaitoje**<sup>38</sup> nurodėme atvejus, kai jaunuoliai, kurie naudojami įdarbinimo paskatomis, pagal Jaunimo garantijų iniciatyvą buvo užregistruoti atgaline data, o tai reiškia, kad jie negalėjo visapusiškai pasinaudoti visomis pagal Jaunimo garantijų iniciatyvą skiriamomis papildomomis lengvatomis.
- 86** Vokietijoje auditavome tris pagal ESF ir REACT-EU remiamas priemones, kuriomis daugiausia dėmesio skirta nedarbo arba neaktyvumo prevencijai (žr. **II priedą**). Šios priemonės padėjo studentams ištirti karjeros galimybes ir juos skatino priimti pagrįstus sprendimus apie savo išsilavinimą ir būsimą karjerą. Pagal jas buvo siūlomi alternatyvūs mokymosi būdai, pavyzdžiui, pameistrystė (kad jaunuoliai anksti nebaigtų formaliojo švietimo ir netaptų bedarbiais). Dėl jų taip pat padidėjo įsidarbinimo galimybės, nes pameistrystė yra pagrindinis kelias į stabilų užimtumą Vokietijoje. Tačiau nebuvo pakankamai informacijos apie dalyvių padėtį darbo rinkoje po to, kai buvo taikomos priemonės, ir nebuvo įmanoma išnagrinėti šios situacijos praėjus 12 ar 18 mėnesių po to, kai jaunuoliai pradėjo dalyvauti priemonėje.

## Neaktyvus jaunimas vis dar sunkiai pasiekiamas

- 87** **2013 m. Tarybos rekomendacijoje, kuria nustatyta Jaunimo garantijų iniciatyva**, buvo rekomenduojama parengti veiksmingas informavimo strategijas ir mechanizmus, kad būtų galima nustatyti labiausiai nuo darbo rinkos nutolusius asmenis, t. y. neaktyvius jaunuolius, ir su jais bendradarbiauti. 2020 m. ši rekomendacija buvo sugriežtinta. Tikrinome veiksmus, kurių ėmėsi Komisija ir valstybės narės, siekdamos nustatyti šioje situacijoje esančius jaunuolius ir su jais bendradarbiauti, kad jie būtų integruoti į darbo rinką.
- 88** Nesimokančio, nedirbančio ir mokymuose nedalyvaujančio (NEET) jaunimo dalis toliau mažėja<sup>39</sup>. Tačiau šis teigiamas pokytis nėra vienodai pasiskirstęs tarp dviejų NEET populiacijos komponentų, t. y. bedarbių ir neaktyvių asmenų (t. y. darbo rinkai nepriklausančių asmenų).

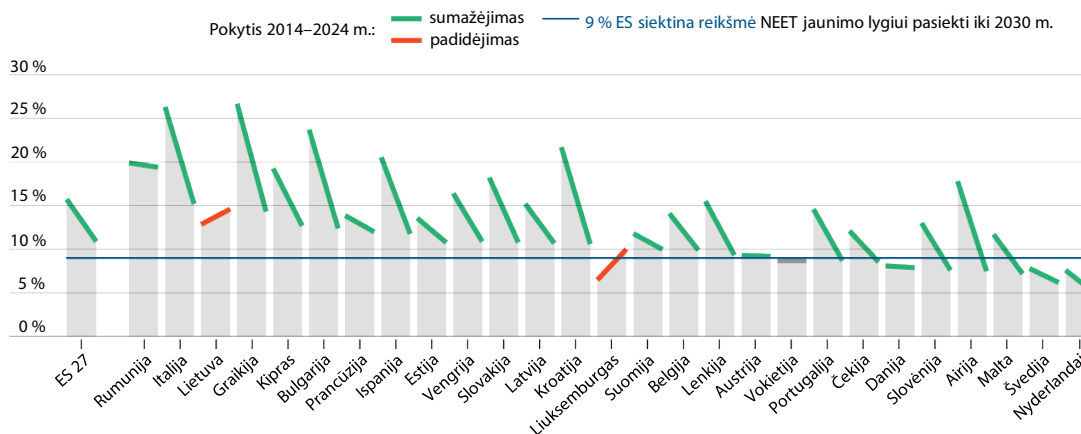
---

<sup>38</sup> 2021 m. metinė ataskaita, 5.5 langelis.

<sup>39</sup> COM(2024) 701.

- 89** 2014–2024 m. bendras NEET rodiklis ES sumažėjo 4,6 procentinio punkto ir ES valstybėse narėse skyrėsi (**8 diagrama**). 2024 m. 11,1 % 15–29 metų amžiaus asmenų ES buvo NEET, t. y. vis dar dviem procentiniais punktais daugiau nei Europos socialinių teisių ramsčio veiksmų plane nustatyta 9 % siektina reikšmė, kuri turi būti pasiekta iki 2030 m.

### 8 diagrama | Nesimokantis, nedirbantis ir mokymuose nedalyvaujantis jaunimas (15–29 metų amžiaus), 2014 ir 2024 m. (%)



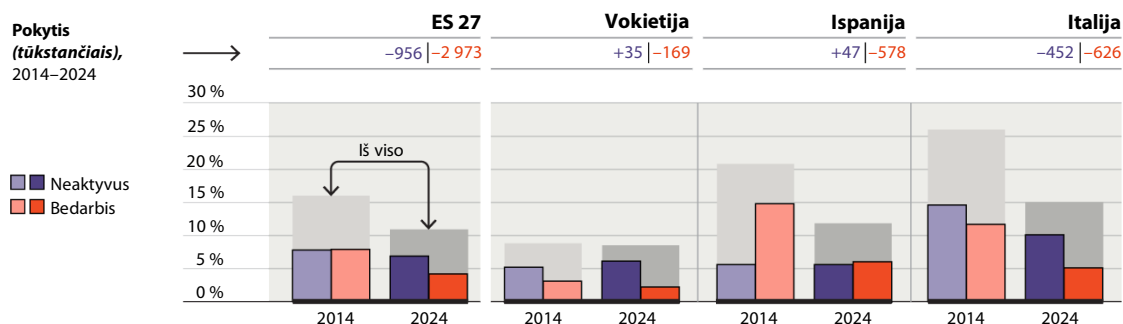
*Pastaba:* Belgijos, Bulgarijos, Vokietijos, Airijos, Graikijos, Ispanijos ir Prancūzijos laiko eilutėse yra pertrūkių.

*Šaltinis:* Audito Rūmai, remiantis Eurostato duomenimis, gautais 2026 m. sausio 14 d.

- 90** Mūsų atlikta visos ES analizė rodo, kad pagerėjimą (3,9 milijono NEET sumažėjimą 2024 m., palyginti su 2014 m.) daugiausia lėmė sumažėjęs nedirbančių jaunuolių skaičius (2,97 milijono), o ne neaktyvių jaunuolių skaičius (0,96 milijono, maždaug pusė jų Italijoje). Todėl NEET populiacijos sudėtis keičiasi, nes didėja neaktyvių jaunuolių dalis<sup>40</sup>. Nors 2014 m. 49,7 % NEET jaunuolių buvo neaktyvūs, 2024 m. ši procentinė dalis padidėjo iki 62,2 %. Ši tendencija pastebima visose trijose mūsų audituotose valstybėse narėse, o neaktyvių jaunuolių skaičius Vokietijoje ir Ispanijoje netgi didėja (žr. **9 diagramą** ir **III priedą** dėl tendencijos visose 27 valstybėse narėse). Kadangi neaktyvūs jaunuoliai dažnai yra labiau nutolę nuo darbo rinkos dėl tokių priežasčių kaip atitinkamų įgūdžių, išsilavinimo ar darbo patirties trūkumas, geografinė padėtis, sveikatos problemos arba socialinės kliūtys, pavyzdžiui, diskriminacija – juos pasiekti ir integruoti sunkiausia.

<sup>40</sup> SWD(2020) 216, p. 12.

## 9 diagrama | (15–29 metų amžiaus) neaktyvūs ir bedarbiai jaunuoliai, 2014 ir 2024 m. (%)



Šaltinis: Audito Rūmai, remiantis Eurostato duomenimis, gautais 2026 m. sausio 8 d.

**91** Neaktyvūs NEET paprastai susiduria su institucinėmis kliūtimis patekti į darbo rinką, o tai rodo, kad reikia visapusiškų strategijų, kurios apimtų ne tik darbo rinkos politiką. 2022 m. Komisija paskelbė priemonių rinkinį<sup>41</sup> su priemonėmis ir praktika, kad padėtų suinteresuotiesiems subjektams naudotis ESF+ ištekliais, siekiant paremti neaktyvius asmenis jiems integruojantis į darbo rinką. Priemonių rinkinyje rekomenduojama, kad viešojo ir privačiojo sektorių suinteresuotieji subjektai glaudžiai bendradarbiautų. Nacionalinės institucijos galėtų apsvarstyti galimybę:

- įtraukti organizacijas, turinčias patirties teikiant specialistų paramą neaktyviems asmenims;
- skatinti informavimo metodus, kad paramos paslaugos būtų susietos su pažeidžiamais asmenimis;
- toliau plėtoti šiuos metodus, kad pažeidžiami asmenys būtų skatinami dalyvauti integracijos į darbo rinką programose.

**92** Į 2021–2027 m. ES finansavimo teisės aktų sistemą Komisija taip pat įtraukė konkrečias nuostatas, kuriomis reikalaujama, kad valstybės narės įdiegtų tikslines jaunimui skirtas informavimo priemones<sup>42</sup>. Šis aspektas taip pat pabrėžtas įgyvendinant sustiprintą Jaunimo garantijų iniciatyvą.

<sup>41</sup> *Improving collaboration to support the integration of long-term unemployed and inactive people*, 2022 m.

<sup>42</sup> Reglamentas (ES) 2021/1057, 7 straipsnio 6 dalis; Reglamentas (ES) 2021/1060, IV priedas, Reikiama sąlyga 4,1.

- 93** Ispanijoje atlikus antrąjį Jaunimo garantijų iniciatyvos<sup>43</sup> vertinimą pasiūlyta konkreti priemonė neaktyviam jaunimui. Buvo rekomenduojama pasistengti išanalizuoti poreikius ir pasiekti nesimokančius jaunuolius ir laikomus neaktyviais. Taip buvo siekiama juos įtraukti į Jaunimo garantijų iniciatyvos priemones, stiprinant požiūrį į neaktyvų jaunimą, sudarant sąlygas naudotis šios grupės paslaugomis ir derinant galimybes su jų poreikiais.
- 94** Ispanija į vertinimo rekomendaciją atsižvelgė, į savo „Jaunimo garantija plus“ planą (2021 m.) įtraukdama priemonę dėl geresnio valstybinių užimtumo tarnybų ir socialinių bei jaunimo tarnybų, taip pat kitų subjektų, dirbančių su jaunimu ir jų šeimomis, veiklos koordinavimo<sup>44</sup>. Dar per anksti vertinti, ar pagal šią priemonę buvo pasiekti numatyti rezultatai.
- 95** Italijoje mūsų tikrintoje 2021–2027 m. programoje nustatėme, kad, remiantis Jaunimo garantijų iniciatyvos vertinimais, pažeidžiamiausios ir nepalankiausioje padėtyje esančios grupės nebuvo pakankamai pasiektos ir su jomis nebuvo pakankamai bendradarbiaujama. Todėl šiuo tikslu į programą buvo įtraukti konkretūs informavimo veiksmai. Tačiau iki 2025 m. rugpjūčio mėn. priemonė dar nebuvo pradėta taikyti, o jai skirtas finansavimas buvo gerokai sumažintas (**10 langelis**).

## 10 langelis

### Italijos 2021–2027 m. ESF+ programos „*Giovani, Donne e Lavoro*“ informavimo strategijos finansavimas buvo sumažintas

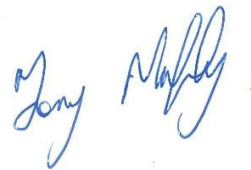
Pradinėje šios *jaunimui, moterims ir darbui* skirtos programos versijoje buvo numatyta iki 2024 m. pabaigos įgyvendinti 500 milijonų eurų NEET 2023–2024 m. informavimo strategijas. Tuo metu, kai 2025 m. atlikome auditą, priemonės dar nebuvo pradėtos taikyti. Naujausioje programos versijoje, kurią Komisija patvirtino 2025 m. rugpjūčio mėn., tai pačiai strategijai nurodyta bendra 150 milijonų eurų suma. Ši suma buvo perskirstyta kitoms jaunimo užimtumo rėmimo priemonėms, visų pirma įdarbinimo paskatoms, tačiau jos nebuvo strategiškai orientuotos į informavimo veiklą.

<sup>43</sup> II EVALUACIÓN DE LA INICIATIVA DE EMPLEO JUVENIL Informe de Evaluación, 2018 m.

<sup>44</sup> 8 priemonė. „Rekomendacijos neaktyviam jaunimui, kuris yra nusivylęs ir nutolęs nuo darbo rinkos, įskaitant tuos, kurie patiria socialinę atskirtį arba kuriems ji gresia, ir tiems, kurie gauna minimalias pragyvenimo pajamas“.

Šią ataskaitą priėmė Audito Rūmų narės Annemie Turtelboom vadovaujama II kolegija  
2026 m. balandžio 22 d. Liuksemburge vykusiame posėdyje.

*Audito Rūmų vardu*



*Pirmininkas*  
Tony Murphy

# Priedai

## I priedas. Apie auditą

### Jaunimo nedarbas

- 01** Jaunimo nedarbas reiškia 15–24 metų (pagal pradinę [Jaunimo garantijų iniciatyvą](#)) arba 15–29 metų (pagal [sustiprintą Jaunimo garantijų iniciatyvą](#)) amžiaus bedarbių nedarbą. Jis kelia didelį susirūpinimą daugumoje valstybių narių, nepaisant nuolatinio mažėjimo nuo 2013 m. pasiekto aukščiausio taško.
- 02** Už jaunimo užimtumo problemų sprendimą visų pirma atsakingos nacionalinės ir regioninės institucijos. Tačiau ES remia ir prireikus papildo valstybių narių veiksmus šioje srityje. ES lygmeniu taikomos bendros sąvokų „nedarbas“, „užimtumas“ ir „neaktyvumas“ apibrėžtys ([1 langelis](#)).

## 1 langelis

### Bedarbių ir neaktyvių asmenų apibrėžtys

Remiantis Eurostato duomenimis ir [Tarptautinės darbo organizacijos gairėmis](#), **bedarbis asmuo** yra:

- 15–74 metų amžiaus;
- nedirbantis (pagal [užimtumo](#) apibrėžtį) bet kokią konkrečią darbo rinkos statistikos „ataskaitinę savaitę“;
- šiuo metu galintis dirbti, t. y. galintis pradėti dirbti apmokamą darbą arba dirbti savarankiškai per artimiausias dvi savaites po ataskaitinės savaitės;
- aktyviai ieškantis darbo, t. y. per keturių savaičių laikotarpį, kuris baigiasi ataskaitine savaitė, vykdė veiklą, kuria ieškojo apmokamo darbo arba savarankiško darbo, arba rado darbą, kurį turėjo pradėti dirbti ne vėliau kaip per tris mėnesius nuo ataskaitinės savaitės pabaigos;

**neaktyvus asmuo** yra:

- darbingo amžiaus asmuo, [darbo jėgai nepriskiriamas asmuo](#), t. y. nepriklausantis darbo jėgai, taigi nei dirbantis, nei bedarbis. Šis terminas taikomas asmenims, kurie šiuo metu nedirba ir aktyviai neieško darbo, pavyzdžiui, tiems, kurie negali dirbti ar užsiimti reguliaria veikla dėl užsitęsusios ligos, paskatų dirbti neturintiems darbuotojams, taip pat moksleiviams, dieninių studijų studentams ir pensininkams.

*Šaltinis:* Eurostatas ir Tarptautinė darbo organizacija.

## Teisinis pagrindas ir politinė sistema

- 03** Atsakomybe už užimtumo ir socialinę politiką ES dalijasi su valstybėmis narėmis. ES iniciatyvos apima nacionalinės politikos koordinavimą ir stebėseną, palankesnių sąlygų keistis geriausia praktika sudarymą ir teisės aktų dėl darbuotojų teisių ir socialinės apsaugos sistemų priėmimą. Užimtumo politika grindžiama [Europos Sąjungos sutarties 3 straipsnio 3 dalimi](#).

- 04** Pagal **Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo**<sup>1</sup>, valstybės narės ir ES turi parengti suderintą užimtumo strategiją, kad būtų skatinama kvalifikuota, apmokyta ir gebanti prisitaikyti darbo jėga ir darbo rinkos, galinčios reaguoti į ekonominius pokyčius. ES „*siekti didelio užimtumo padeda skatindama valstybių narių bendradarbiavimą bei remdama, o prireikus ir papildydama, jų veiklą*“<sup>2</sup>. Be to, užimtumo skatinimas yra bendras ES ir jos valstybių narių socialinis ir užimtumo tikslas<sup>3</sup>.
- 05** **2013 m. Jaunimo garantijų iniciatyva** ir **2020 m. sustiprinta Jaunimo garantijų iniciatyva** yra ES orientacinė politikos sistema, skirta jaunimo nedarbo ir neaktyvumo darbo rinkoje problemoms spręsti. Dauguma valstybių narių savo nacionalines Jaunimo garantijų iniciatyvas pradėjo įgyvendinti dar 2014 m. sausio mėn.
- 06** Nuo 2017 m. lapkričio mėn. Jaunimo garantijų iniciatyva laikoma socialine teise. Pagal **Europos socialinių teisių ramsčio 4 principą („Aktyvi parama užimtumui“)** „...*jaunimas turi teisę per keturis mėnesius nuo darbo netekimo arba mokslų baigimo gauti kokybišką pasiūlymą toliau mokytis, dalyvauti pameistrystės programoje, stažuotis arba dirbti*“. 2021 m. Europos socialinių teisių ramsčio veiksmų plane nustatyti nauji plataus užmojo tikslai jaunimui, pavyzdžiui, iki 2030 m. 15–29 metų amžiaus NEET skaičių sumažinti nuo 12,6 % (2019 m.) iki 9 %.
- 07** REACT-EU ir ESF+ reglamentuose reikalaujama, kad teikiant paramą jaunimui būtų laikomasi 2020 m. **Tarybos rekomendacijos dėl Jaunimo garantijų iniciatyvos stiprinimo**<sup>4</sup>. Tai reiškia, kad teikiant paramą turėtų būti laikomasi individualizuoto požiūrio į profiliavimą, individualizuotus veiksmų planus, konsultavimą, orientavimą ir mentorystę. Ji taip pat turėtų būti skiriama laiku (t. y. per keturis mėnesius nuo tos dienos, kai jaunuolis tampa bedarbiu arba baigia formalųjį mokymąsi).

## Funkcijos ir atsakomybė

- 08** Atsakomybė už užimtumo politiką pirmiausia tenka valstybėms narėms. Su užimtumu susijusios ES atsakomybės sritys papildoma viena kita ir yra įtrauktos į **Europos užimtumo strategiją**. Komisijos ir valstybių narių funkcijos ir atsakomybė pateiktos **1 diagramoje**.

<sup>1</sup> Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 145 ir 146 straipsniai.

<sup>2</sup> Ten pat, 147 straipsnis.

<sup>3</sup> Ten pat, 151 straipsnis.

<sup>4</sup> Reglamentas (ES) 2020/2221, 92 straipsnio b punktas; Reglamentas (ES) 2021/1057, 11 straipsnis.

## 1 diagrama | Funkcijos ir atsakomybė



### Komisija

**Įgyvendina Europos užimtumo strategiją** daugiausia kaip Europos semestro dalį, visų pirma pasitelkdama užimtumo gaires, bendras užimtumo ataskaitas ir nacionalines reformų programas (iki 2023 m.) bei šalių ataskaitas ir konkrečiai šaliai skirtas rekomendacijas.

**Stebi jaunimo nedarbą**, atsižvelgdama į Europos semestro šalių ataskaitas, kurios skelbiamos kaip pavasario dokumentų rinkinio dalis, ir konkrečiai šaliai skirtas rekomendacijas.

**Užimtumo, socialinių reikalų ir įtraukties generalinis direktoratas (EMPL GD)** kartu su valstybėmis narėmis yra atsakingas už **lėšų**, kuriomis remiamas jaunimo užimtumas (t. y. ESF, JUI, REACT-EU ir ESF+), planavimą, įgyvendinimo stebėseną, rezultatų ir poveikio vertinimą ir ataskaitų teikimą.



### Valstybės narės (nacionalinis ir (arba) subnacionalinis lygmuo)

Yra **atsakingos už užimtumo politikos įgyvendinimą**. Koordinuojant veiksmus ES lygmeniu, iš jų buvo reikalaujama parengti ir pateikti metines nacionalines reformų programas (NRP) ir jos yra politiškai įpareigos įgyvendinti konkrečiai šaliai skirtas rekomendacijas. Nacionaliniai parlamentai dalyvauja perkeliant bendras ES siektinas reikšmes į nacionalines siektinas reikšmes, taip pat rengiant metines NRP (nuo 2024 m. NRP buvo pakeistos vidutinės trukmės fiskaliniais struktūriniais planais).

Pagal sanglaudos politikos teisės aktų sistemą, valstybės narės **siūlo ir teikia veiksmų programas** Komisijai, kuri jas įvertina ir patvirtina. Valstybės narės turi **įgyvendinti, stebėti ir pranešti apie pažangą** ir **įvertinti** pagal veiksmų programas finansuojamų priemonių **poveikį**.

Šaltinis: Audito Rūmai.

## Pagrindinė finansinė informacija

- 09** ES remia jaunimo užimtumą, įsidarbinimo galimybes ir socialinės atskirties vengimą, pasitelkdama ES fondus: 2014–2020 m. ESF (JUI), REACT-EU, 2021–2027 m. ESF+ ir TPF (**1 lentelė**).

**1 lentelė | 2014–2020 m. ir 2021–2027 m. kiekvienai valstybei narei pagal ESF, REACT-EU, JUI (103 intervencinės priemonės kodą) ir ESF+ (136 intervencinių priemonių sritį) suplanuoto ES finansavimo suma (milijonais eurų)**

Valstybė narė	ESF	REACT-EU	JUI	ESF+	TPF
Belgija	58,5	-	128,8	106,2	-
Bulgarija	66,2	-	110,6	292,9	-
Čekija	-	-	27,2	38,7	1,1
Vokietija	489,5	47,4	-	541,1	20,7
Estija	-	-	-	8,8	-
Airija	-	-	136,3	15,7	-
Graikija	-	-	512,4	686,8	23,0
Ispanija	411,7	192,8	2 784,5	1 877,4	2,9
Prancūzija	237,6	33,3	964,5	988,0	-
Kroatija	64,2	-	206,3	279,2	-
Italija	738,7	1 234,7	1 880,2	2 691,2	-
Kipras	5,3	-	36,3	28,0	-
Latvija	-	-	58,0	19,0	-
Lietuva	17,5	-	63,6	43,7	-
Liuksemburgas	5,6	-	-	1,4	-
Vengrija	503,8	-	99,5	447,7	-
Malta	4,8	-	-	6,0	-
Nyderlandai	-	-	-	-	24,5
Lenkija	1 179,4	-	539,4	552,9	-
Portugalija	-	-	460,3	951,2	-
Rumunija	136,3	-	303,2	673,5	-

Valstybė narė	ESF	REACT-EU	JUI	ESF+	TPF
Slovėnija	73,0	-	18,4	9,9	-
Slovakija	-	-	172,3	284,0	10,2
Suomija	-	-	-	20,4	-
Švedija	158,5	-	88,3	-	-
<b>Iš viso</b>	<b>4 150,5</b>	<b>1 508,2</b>	<b>8 590,1</b>	<b>10 564,0</b>	<b>82,3</b>

*Pastabos:* Danija ir Austrija neplanavo jokio finansavimo pagal 103 intervencinės priemonės kodą ir 136 intervencinių priemonių sritį. ES sumos nurodytos be valstybių narių bendro finansavimo. Į 2014–2020 m. duomenis neįtraukta Jungtinė Karalystė. ESF duomenys pateikiami be REACT-EU sumų, kurios pateikiamos atskirai. Sanglaudos duomenų platformoje pateikti duomenys apima ESF, REACT-EU ir JUI programų atnaujinimus iki 2023 m. gruodžio mėn. ir ESF+ programų atnaujinimus iki 2025 m. spalio mėn. Peržiūrėjome atnaujintus dešimties šiam auditui atrinktų veiksmų programų duomenis ir nustatėme reikšmingą vėlesnį vienos iš jų tikslinimą (Italijoje), kuris atsispindi pateiktuose duomenyse.

*Šaltinis:* Audito Rūmai, remiantis duomenimis, gautais iš sanglaudos duomenų platformos 2026 m. vasario 10 d. ir SFC 2026 m. sausio mėn.

## Audito apimtis ir audito metodas

- 10** Mūsų audito tikslas buvo patikrinti, kaip įgyvendinant sanglaudos politiką prisidėta remiant tvarią jaunimo integraciją į darbo rinką. Vertinome, kaip ESF (JUI), REACT-EU ir ESF+ lėšomis prisidėta prie valstybių narių pastangų suteikti jaunimui ilgalaikių darbo vietų. Kalbant apie ESF+, dėl lėto jo įgyvendinimo daugiausia dėmesio skyrėme teisės aktų sistemai ir priemonių, kuriomis remiamas jaunimo užimtumas, rengimui. Mūsų auditas apėmė laikotarpį iki 2025 m. gruodžio mėn. TPF nebuvo šio audito dalis.
- 11** Mūsų auditas papildė mūsų [ankstesnį darbą](#) jaunimo nedarbo srityje, be kita ko, atsižvelgiant į mūsų metinį patikinimo pareiškimą<sup>5</sup>, ir suteikia informacijos apie turimų ES lėšų panaudojimą 2014–2020 m. ir 2021–2027 m. programavimo laikotarpiais.

<sup>5</sup> Žr., pavyzdžiui, mūsų [2019 m. metinė ataskaitos](#) 5.5 langelį; mūsų [2021 m. metinės ataskaitos](#) 5.2 ir 5.5 langelius; mūsų [2023 m. metinės ataskaitos](#) 6.9 ir 6.11 langelius.

## 12 Audito metu vertinome:

- o kaip Komisija rėmė valstybes nares, kad jos pagerintų jaunimo padėtį darbo rinkoje, naudodamos konkrečias strategijas, politiką ir finansavimą pagal savo 2014–2020 m. ESF (JUI) (įskaitant REACT-EU) ir 2021–2027 m. ESF+veiksmų programas, ir kaip ji stebėjo rezultatus;
- o ar ESF (JUI) (įskaitant REACT-EU) ir ESF+ lėšomis remiamomis ES finansuojamomis priemonėmis sudarytos palankesnės sąlygos tvariai jaunimo, įskaitant pažeidžiamiausias grupes, integracijai į darbo rinką.

## 13 Išsami informacija apie mūsų analizuotus įrodymų šaltinius ir mūsų audito metodą pateikta [2 diagramoje](#). Mūsų [audito metodika](#) atitinka Tarptautinės aukščiausiųjų audito institucijų organizacijos (INTOSAI) paskelbtus tarptautinius audito standartus.

## 2 diagrama | Įrodymų šaltiniai ir audito metodas

### Dokumentai



Taikytina teisinė sistema, tarnybų darbiniai dokumentai, atitinkami ES politikos dokumentai, atrinktos ESF (JUI), REACT EU ir ESF+ programos, Komisijos ir valstybių narių ataskaitos ir vertinimai, suinteresuotųjų subjektų ataskaitos (pavyzdžiui, profesinių sąjungų pozicijos dokumentai ir kitos ES agentūrų Eurofound ir Cedefop ataskaitos ir duomenų apie Europos švietimo sistemas tinklas „Eurydice“).

### Duomenys



Įvairių šaltinių, daugiausia Komisijos, Eurostato, Sanglaudos atvirųjų duomenų platformos ir nacionalinių institucijų duomenys.

### Auditi vietoje Komisijoje ir valstybėse narėse



Surengėme interviu su ES pareigūnais, visų pirma dalyvaujančiais planuojant ir (arba) įgyvendinant ESF (JUI), REACT-EU ir ESF+.

Atlikdami auditą valstybių narių lygmeniu, lankėmės **Vokietijoje, Ispanijoje ir Italijoje**. Šias valstybes nares atrinkome atsižvelgdami į 2014–2020 m. ESF (JUI) ir REACT-EU skirtas sumas tvariai jaunimo integracijai į darbo rinką (pagal intervencijos kodą 103), taip pat įtraukėme valstybes nares, kuriose yra didelis ir mažas jaunimo nedarbas. Surengėme interviu su:

- už jaunimo užimtumo politiką atsakingomis ministerijomis, už atrinktas ESF (JUI) (įskaitant REACT-EU) ir ESF+ programas atsakingomis vadovaujančiosiomis institucijomis;
- nacionalinėmis (regioninėmis) valstybinėmis užimtumo tarnybomis;
- Jaunimo garantijų iniciatyvos koordinatoriais;
- kitomis nacionalinėmis ir regioninėmis institucijomis ir įgyvendinančiosiomis įstaigomis, dalyvaujančiomis teikiant paramą jaunimo užimtumui.

Taip pat konsultavomės su darbdavių asociacijomis ir profesinėmis sąjungomis visose trijose valstybėse narėse.

*Savo darbą atlikome remdamiesi dešimties ESF (JUI) ir ESF+ veiksmų programų imtimi, taip pat devyniomis atitinkamomis ESF (JUI) finansuojamomis priemonėmis (II priedas) (įskaitant REACT-EU), po tris kiekvienoje mūsų auditui atrinktoje valstybėje narėje. Šias priemones atrinkome remdamiesi didžiausiomis skirtomis sumomis.*

### 90 atskirų atvejų



Patikrinome 30 atskirų atvejų kiekvienoje valstybėje narėje, t. y. jaunuolius, kurie gavo paramą pagal atrinktas priemones, siekdami įvertinti, ar gavę šią paramą, jie vis dar dirbo po 18 mėnesių. Atsitiktine tvarka šiuos jaunuolius atrinkome iš tų, kurie gavo paramą nuo 2018 m.

Šaltinis: Audito Rūmai.

## II priedas. Audituotos priemonės trijose atrinktose valstybėse narėse

Veiksmų programa	Auditauta priemonė	Finansavimo šaltinis	Bendra skirta suma eurais	Priemonės rūšis	Trumpas aprašymas
<b>VOKIETIJA</b>					
2014DE05SFOP010 – <i>Operationelles Programm Nordrhein-Westfalen</i>	<i>Kurs auf Ausbildung</i>	REACT-EU	37 444 328 (audituoti projektai: 9 822 542)	Kita aktyvi darbo rinkos politika	<i>Kurs auf Ausbildung</i> Šiaurės Reine-Vestfalijoje buvo skirta jaunuoliams, kuriems kilo rizika nebaigti mokyklos arba kurie jau buvo nebaigę mokyklos, remti. Pagal šią priemonę jaunuoliams buvo teikiama parama ir konsultacijos, kad jie galėtų sėkmingai pereiti į profesinio mokymo ar pameistrystės programas.
	<i>Ausbildungsprogramm NRW</i>	ESF	10 352 332 (audituoti projektai: 859 830)	Kita aktyvi darbo rinkos politika	„ <i>Kurs auf Ausbildung</i> “ Šiaurės Reine-Vestfalijoje buvo skirta padėti jaunimui gauti profesinį mokymą, taip pat parinkti ir suderinti darbo ieškančius asmenis su įmonėmis.

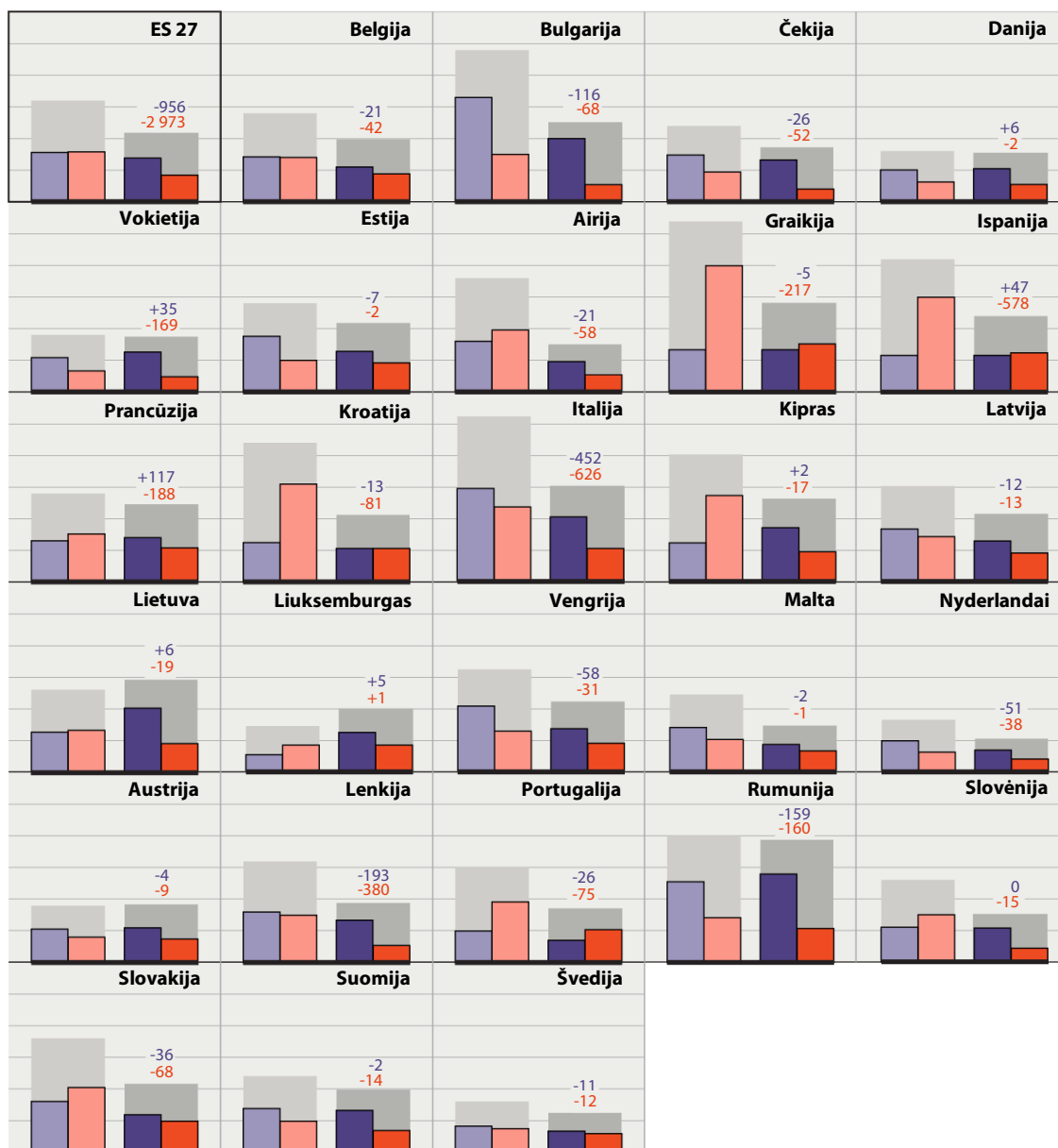
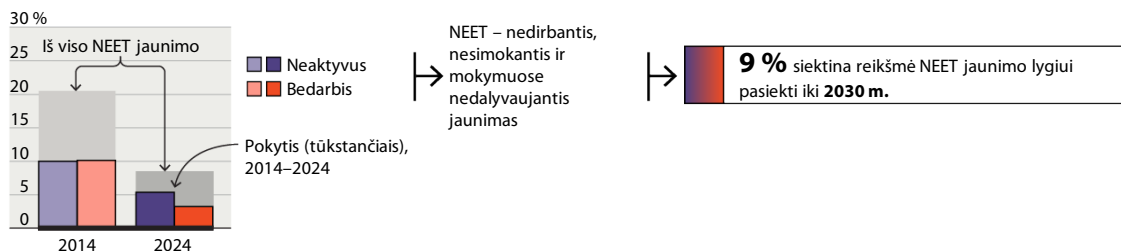
Veiksmų programa	Audituota priemonė	Finansavimo šaltinis	Bendra skirta suma eurais	Priemonės rūšis	Trumpas aprašymas
2014DE05SFOP015 – <i>Operationelles Programm Rheinland-Pfalz</i>	<i>Jump</i>	REACT-EU	4 443 963 (audituoti projektai: 861 446)	Kita aktyvi darbo rinkos politika	„Jump“ Reino krašte-Pfalce buvo skirta jaunuoliams, kuriems reikėjo paramos pereinant iš švietimo sistemos į darbo rinką. Ji padėjo tiems, kurie susidūrė su sunkumais ieškodami pameistrystės ar darbo. Programa buvo siekiama padėti šiems asmenims rasti ilgalaikį darbą, teikiant jiems tokias paslaugas kaip konsultavimas, socialinių emocinių įgūdžių ugdymas ir parama įsidarbinant.
<b>ISPANIJA</b>					
2014ES05SFOP007 – <i>Programa Operativo FSE Catalunya 2014 – 2020 (POCAT)</i>	<i>SOC – Ayudas a la contratación para jóvenes</i>	REACT-EU	125 000 000	Įdarbinimo paskatos	Katalonijos valstybinė užimtumo tarnyba (SOC) vykdė programą, pagal kurią įmonės ir darbo kooperatyvai skatinami įdarbinti bedarbius jaunuolius. Siūloma subsidijuojama sutartis gali būti bet kokios rūšies, išskyrus stažuotojų ir pameistrystės sutartis, ir jos trukmė turi būti ne trumpesnė kaip vieni metai dirbant visą darbo dieną. Išankstinė registracija pagal Jaunimo garantijų iniciatyvą nebuvo laikoma tinkamumo kriterijumi.

Veiksmų programa	Audituota priemonė	Finansavimo šaltinis	Bendra skirta suma eurais	Priemonės rūšis	Trumpas aprašymas
2014ES05M9OP001 – <i>Programa Operativo de empleo juvenil 2014–2020 (POEJ)</i>	Pagalba darbuotojams, įtrauktiems į trumpalaikio darbo programą (ERTE)	ESF (JUI)	161 836 287	Darbo vietos išsaugojimo priemonė	ERTE POEJ 5 YEI buvo įmonėms skirta lankstumo priemonė. Siekiant išvengti darbuotojų atleidimo COVID-19 pandemijos metu, įdarbinimas, taigi ir darbo sutartys, galėtų būti laikinai sustabdyti arba sutrumpintos darbo valandos. Jaunuoliai gavo išmokas, kad išlaikytų savo darbo vietą, kol priemonė buvo taikoma. Priemonė buvo susijusi su pagal Jaunimo garantijų iniciatyvą užsiregistravusiais jaunuoliais, kurie dėl COVID-19 buvo perkelti į ERTE. Visi dalyviai anksčiau dirbo ir tam tikru metu praityje užsiregistravo ir pasinaudojo Jaunimo garantijų iniciatyvos parama.
	<i>Empleo joven – La Caixa</i>		12 958 735	Įdarbinimo paskatos	„La Caixa“ priemone buvo remiamas nacionalinėje jaunimo garantijų sistemoje užsiregistravusių jaunuolių įdarbinimas. Pagal ją buvo subsidijuojamos jaunų darbuotojų šešių mėnesių terminuotos (laikinos) darbo sutarties išlaidos arba ne daugiau kaip 12 mėnesių neterminuotos darbo sutarties išlaidos.

Veiksmų programa	Audituota priemonė	Finansavimo šaltinis	Bendra skirta suma eurais	Priemonės rūšis	Trumpas aprašymas
<b>ITALIJA</b>					
2014IT05M9OP001 – <i>Programma operativa nazionale FSE Iniziativa occupazione giovani 2014–2020</i>	<i>Accompagnamento al lavoro</i>	ESF (JUI)	116 513 738	Kita aktyvi darbo rinkos politika	Priemonė, skirta padėti jaunimui patekti į darbo rinką, nustatant individualiems poreikiams pritaikytą programą, kuria siekiama padėti jiems rasti darbą. Tai buvo parengiamosios arba papildomos kitos programos priemonės, įskaitant įdarbinimo paskatas. Nors dalyvavimas vienoje iš šių priemonių negarantavo darbo pasiūlymo, laukiamas rezultatas buvo neterminuoti darbo santykiai arba pameistrystė.
	<i>Incentivo Occupazione NEET 2018–2019</i>		104 952 592	Įdarbinimo paskatos	Paskata privatiems darbdaviams, įdarbinantiems 16–29 metų amžiaus jaunuolius, priskiriamus NEET, kurie dalyvavo Jaunimo garantijų programoje. Paskata buvo taikoma visoje Italijoje, išskyrus Bolcano autonominę provinciją.

Veiksmų programa	Audituota priemonė	Finansavimo šaltinis	Bendra skirta suma eurais	Priemonės rūšis	Trumpas aprašymas
2014IT05SFOP002 – <i>Pon Sistemi di Politiche Attive per l'Occupazione (SPA0) 2014–2020</i>	<i>Esonero Giovani under 36</i>	REACT-EU	1 234 684 525	Įdarbinimo paskatos	Šia priemone darbdaviams, kurie 2021 ir 2022 m. pagal neterminuotas darbo sutartis įdarbino jaunesnius nei 36 metų amžiaus jaunuolius, ne ilgiau kaip 36 mėnesius buvo suteiktas atleidimas nuo socialinio draudimo įmokų, o privačių darbdavių, įdarbinusių darbuotojus vietoje arba gamybos padalinyje šiuose regionuose, atveju šis laikotarpis buvo prailgintas iki 48 mėnesių: Abrucai, Molizė, Kampanija, Bazilikata, Sicilija, Apulija, Kalabrija ir Sardinija. Palyginti su ESF (JUI) finansuojamomis priemonėmis, amžiaus riba buvo pratęsta nuo 29 iki 35 metų.

## III priedas. (15–29 metų amžiaus) neaktyvūs ir bedarbiai jaunuoliai, 2014 ir 2024 m., ES ir 27 valstybės narės



Šaltinis: Audito Rūmai, remiantis Eurostato duomenimis (edat\_lfse\_20 ir lfsi\_neet\_a), gautais 2026 m. Sausio 8 d.

## Santrumpos

Santrumpa	Reikšmė (paaiškinimas)
<i>Cedefop</i>	Europos profesinio mokymo plėtros centras
ESF (+)	Europos socialinis fondas (+)
<i>Eurofound</i>	Europos gyvenimo ir darbo sąlygų gerinimo fondas
JUI	Jaunimo užimtumo iniciatyva
NEET	nedirbantis, nesimokantis ar mokymuose nedalyvaujantis jaunuolis
NRP	nacionalinė reformų programa
REACT-EU	sanglaudai ir Europos teritorijoms skirta ekonomikos gaivinimo pagalbos iniciatyva
TPF	Teisingos pertvarkos fondas

# Žodynėlis

Terminas	Apibrėžtis (paaiškinimas)
<b>darbo jėga</b>	samdomi darbuotojai, savarankiškai dirbantys asmenys ir darbingo amžiaus bedarbiai, dar vadinami ekonomiškai aktyvia populiacija
<b>Europos gyvenimo ir darbo sąlygų gerinimo fondas</b>	ES agentūra, teikianti informaciją, patarimus ir ekspertines žinias ES socialinės politikos srityje, remdamasi lyginamąja informacija, moksliniais tyrimais ir analize.
<b>Europos semestras</b>	metinis ciklas, kuriuo suteikiamas pagrindas koordinuoti ES valstybių narių ekonominę politiką ir vykdyti pažangos stebėseną
<b>Europos socialinis fondas</b>	ES fondas, skirtas švietimo ir užimtumo galimybės kurti ir žmonių, kuriems gresia skurdas, padėčiai gerinti. Jį pakeitė „Europos socialinis fondas +“
<b>Europos socialinių teisių ramstis</b>	ES sistema, susidedanti iš 20 principų, apimančių lygias galimybes ir galimybes įsidarbinti, tinkamas darbo sąlygas, socialinę apsaugą ir įtrauktį
<b>intervencinių priemonių sritis</b>	veiklos, 2021–2027 m. finansuojamos Europos regioninės plėtros fondo, Sanglaudos fondo arba „Europos socialinio fondo +“ lėšomis, kategorija. 2014–2020 m. taip pat vadinama s intervencinės priemonės kodu
<b>Jaunimo garantijų iniciatyva</b>	ES politikos sistema, pagal kurią bedarbiais tapusiems arba iš formaliojo švietimo sistemos pasitraukusiems jaunuoliams per keturis mėnesius pasiūlomos darbo arba mokymo galimybės
<b>Jaunimo užimtumo iniciatyva</b>	ES programa, kuria siekiama padėti nesimokančiam, nedirbančiam ir mokymuose nedalyvaujančiam jaunimui regionuose, kuriuose jaunimo nedarbo lygis yra aukštesnis kaip 25 %
<b>jaunuolis</b>	Jaunimo garantijų iniciatyvos tikslais – 15–25 metų amžiaus asmuo, po 2020 m. pakeitus į 15–29 metų amžiaus asmenį
<b>konkrečiai šaliai skirtos rekomendacijos</b>	metinės gairės, kurias Komisija per Europos semestrą teikia atskiroms valstybėms narėms dėl jų makroekonominės, biudžeto ir struktūrinės politikos
<b>neaktyvus asmuo</b>	darbingo amžiaus asmuo, tačiau nepriskiriamas darbo jėgai
<b>nedarbo lygis</b>	bedarbiai, kaip darbo jėgos procentinė dalis
<b>NEET</b>	nedirbantis, nesimokantis ar mokymuose nedalyvaujantis jaunuolis
<b>partnerystės susitarimas</b>	susitarimas tarp Komisijos ir valstybės narės arba vienos ar daugiau ES nepriklausančių šalių ES išlaidų programos kontekste, kuriame nustatomi, pavyzdžiui, strateginiai planai, investavimo prioritetai arba prekybos ar paramos vystymuisi teikimo sąlygos
<b>REACT-EU</b>	priemonės „NextGenerationEU“ programa, pagal kurią esamoms sanglaudos politikos programoms teikiamas papildomas finansavimas, siekiant remti atsigavimą po krizės, kartu skatinant žaliąją ir skaitmeninę pertvarką

---

<b>Tarptautinė darbo organizacija</b>	Jungtinių Tautų agentūra, nagrinėjanti darbo klausimus, visų pirma susijusius su tarptautiniais darbo standartais
<b>Užimtumo komitetas</b>	pagrindinis Tarybos patariamasis organas, atsakingas už užimtumo ir užimtumo politikos pokyčių valstybėse narėse ir visoje ES stebėseną
<b>(veiksmų) programa</b>	ES finansuojamų veiksmų, atitinkančių Komisijos ir atitinkamos valstybės narės partnerystės susitarime nustatytus prioritetus ir tikslus, įgyvendinimo programa.

## **Komisijos atsakymai**

<https://www.eca.europa.eu/lt/publications/SR-2026-15>

## **Chronologija**

<https://www.eca.europa.eu/lt/publications/SR-2026-15>

## Audito grupė

Audito Rūmų specialiosiose ataskaitose pateikiami Audito Rūmų atliktų auditų, susijusių su įvairių sričių ES politika ir programomis arba su konkrečių biudžeto sričių valdymo temomis, rezultatai. Audito užduotis Audito Rūmai atrenka ir parengia taip, kad jos turėtų kuo didesnį poveikį, atsižvelgdami į neveiksmingumo ar neatitikties riziką, susijusių pajamų ar išlaidų lygį, būsimus pokyčius ir politinį bei viešąjį interesą.

Šį veiklos auditą atliko Audito Rūmų narės Annemie Turtelboom vadovaujama II audito kolegija „Investicijos sanglaudai, augimui ir įtraukčiai“. Auditui vadovavo Audito Rūmų narys Carlo Alberto Manfredi Selvaggi, jam padėjo kabineto vadovė Daniela Morgante ir kabineto atašė Matteo Tartaggia, pagrindinė vadybininkė Maria Eulàlia Reverté I Casas, užduoties vadovas Michele Zagordo, auditoriai Marija Grguric, Ana Diogo ir Horstas Fischeris. Kalbinę pagalbą teikė Jennifer Schofield, Luisas Ferreras Lopezas ir Janina Schmidt Maximo. Diagramas parengti padėjo Alexandra-Elena Mazilu-Dina.



*Iš kairės į dešinę:* Alexandra-Elena Mazilu-Dina, Michele Zagordo, Daniela Morgante, Matteo Tartaggia, Carlo Alberto Manfredi Selvaggi ir Maria Eulàlia Reverté I Casas.

---

# AUTORIŲ TEISĖS

© Europos Sąjunga, 2026

Europos Audito Rūmų pakartotinio naudojimo politika nustatyta [Audito Rūmų sprendime Nr. 6–2019](#) dėl atvirųjų duomenų politikos ir pakartotinio dokumentų naudojimo.

Jeigu nenurodyta kitaip (pavyzdžiui, atskiruose pranešimuose dėl autorių teisių), ES priklausantis Audito Rūmų turinys yra licencijuojamas pagal [Creative Commons Attribution 4.0 International \(CC BY 4.0\) licenciją](#). Todėl paprastai pakartotinis naudojimas yra leidžiamas, jeigu tai tinkamai pažymima ir nurodomi bet kokie padaryti pakeitimai. Asmenys, kurie pakartotinai naudoja Audito Rūmų turinį, neturi iškreipti pirminės prasmės ar minties. Audito Rūmai nėra atsakingi už bet kokius pakartotinio naudojimo padarinius.

Būtina gauti papildomą leidimą, jei tam tikrame turinyje vaizduojami privatūs asmenys, kurių tapatybę galima nustatyti, pavyzdžiui, Audito Rūmų darbuotojų nuotraukose, arba jame pateikiami trečiųjų asmenų kūriniai.

Gavus tokį leidimą, juo panaikinamas ir pakeičiamas pirmiau minėtas bendrasis leidimas ir jame aiškiai nurodomi bet kokie naudojimo apribojimai.

Siekiant naudoti ar atgaminti turinį, kuris nepriklauso ES, gali reikėti prašyti leidimo tiesiogiai iš autorių teisių turėtojų.

Viršelio nuotrauka: © (JLco) Julia Amaral – stock.adobe.com

7 diagrama –Ispanijos vėliava: © [Tarik GOK](#) – stock.adobe.com

Programinei įrangai ar dokumentams, kuriems taikomos pramoninės nuosavybės teisės, pavyzdžiui, patentams, prekių ženklams, registruotiems dizainams, logotipams ir pavadinimams, Audito Rūmų pakartotinio naudojimo politika netaikoma.

Europos Sąjungos institucijų domeno „europa.eu“ svetainėse pateikiamos nuorodos į trečiųjų asmenų svetaines. Audito Rūmai jų nekontroliuoja, todėl raginame peržiūrėti jose pateiktą privatumo ir autorių teisių politiką.

## **Audito Rūmų logotipo naudojimas**

Audito Rūmų logotipas negali būti naudojamas be išankstinio Audito Rūmų sutikimo.

HTML	ISBN 978-92-849-7588-4	ISSN 1977-5725	doi:10.2865/2555203	QJ-01-26-024-LT-Q
PDF	ISBN 978-92-849-7589-1	ISSN 1977-5725	doi:10.2865/3966701	QJ-01-26-024-LT-N

---

## KAIP CITUOTI

Europos Audito Rūmai, [Specialioji ataskaita 15/2026](#) „Sanglaudos politikos parama jaunimo užimtumui. ES ėmėsi darbo, tačiau norint užtikrinti ilgalaikį jaunimo užimtumą reikia daugiau pastangų“, Europos Sąjungos leidinių biuras, 2026 m.

Jaunimo tvaraus užimtumo užtikrinimas pastarąjį dešimtmetį daugelyje ES valstybių narių buvo vienas didžiausių užimtumo iššūkių. Siekdama jį įveikti, ES parengė strateginę programą ir nuo 2014 m. pagal sanglaudos politiką skyrė apie 25 milijardų eurų paramą. Valstybėse narėse nustatėme įvairių ES finansuojamų priemonių, kuriomis remiamas jaunimo užimtumas, tačiau jas įgyvendinant trūko dėmesio ilgalaikiai integracijai į darbo rinką ir yra mažai informacijos apie jų ilgalaikį poveikį. Neaktyvūs jaunuoliai susiduria su ypatingais sunkumais patekti į darbo rinką ir tebėra sunkiai pasiekiami. Rekomenduojame stiprinti pagal sanglaudos politiką skiriamo finansavimo jaunimo užimtumui stebėseną ir vertinimą, didinti įdarbinimo paskatų veiksmingumą ir teikti tikslingesnę paramą neaktyviems jaunuoliams.

*Audito Rūmų specialioji ataskaita pagal SESV 287 straipsnio 4 dalies antrą pastraipą.*



EUROPOS  
AUDITO  
RŪMAI



Europos Sąjungos  
leidinių biuras

EUROPOS AUDITO RŪMAI  
12, rue Alcide De Gasperi  
1615 Luxembourg  
LUXEMBOURG

Tel. +352 4398-1

Užklausos: [eca.europa.eu/lt/contact](http://eca.europa.eu/lt/contact)  
Interneto svetainė: [eca.europa.eu](http://eca.europa.eu)  
Socialiniai tinklai: @EUauditors